

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6 "
Negyedévre . . . 3 "

Bérmertelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben minden garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek: Minden szó után 2 fill. Azoftelül bélyeg 60 fill.

Pettnél nagyobb, avagy díszbetűkkel, vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden négyzetcentim. után 6 fill. számítottak.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Nyílt levél

Zemplén-vármegye alispánjához.

Nagyságos alispán ur!

A vármegye utolsó rendes közgyűlésén, az amerikai kivándorlás ügyében, végre kitört a szorongó közönség kebléből, egyik főlshóáló bizottsági tag ajkain át, a panasz hangja. A főlshóáló elmondta a helyzetet, említett neveket is. Főlshóálása a közönség *osztatlan* helyeslésével találkozott.

Meg vagyok ugyan arról győződve, hogy nagyságos alispán ur a vármegye közönségének óhaját és fölismeret érdekeit mindenkor buzgón, melegen szíven hordja: mégis érthetően nyugtalan közönségünk megnyugtatóására, ezen alakban kérdezem a szokott tisztelettel, történt-e a vármegye központi hatósága részéről azon közgyűlés óta valami intézkedés az amerikai kivándorlás lehető gátolására? — továbbá a közgyűlésen névszerint is említett egyén ellen — már csak önigazolhatása végett is — lett-e megfelelő törvényes eljárás indítva?

Tekintve, hogy e levelem a nyilvánosság előtt kelt, célszerűnek tartom közönségünk érdekében a következőket is ide írni:

A kivándorlási ügyről szóló 1881. évi XXXVIII. törvénycikk két első szakasza így szól:

1. §. Kivándorolni szándékozókkal erre vonatkozó szerződéseket kötni, s általában a a kivándorlást, akár egyes esetekben, akár üzletszerűleg bármilyen módon közvetíteni csak azoknak szabad, kik erre az alább meghatározott módon, a belügyminiszerrel engedélyt nyernek.

2. §. A ki ily engedély nélkül a kivándorlást közvetíti, mennyiben ezen tette közben a

büntető törvények sulya alá eső cselekményt nem követett el, *kihágást követ el*, s annyiszor a mennyiszor háromszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel és két hónapig tartható elzárással büntethető, azon hatóságok által és azon eljárás szerint, melyeket az 1880. évi 37. t.-c. alapján kiadott belügyminiszeri rendelet megállapít."

Fogadja nagyságos Alispán ur őszinte tiszteletem nyilvánítását, mellyel maradok S.-A.-Ujhely, 1900. ápr. 6.

alázatos szolgája

Ferecny Elek,

földbirtokos, törv. hat. biz. tag.

Fentebbi nyílt levélre válaszolom:

Az érdeklét közgyűlés óta az Amerikába vándorlás meggátolására *részünkről* semmi új intézkedés nem történt, — mert nem is történetett. Kivéve, hogy miniszeri intézkedés folytán utasítottak a főlshóalókat, hogy amerikai utlevélért jelentkezzenek szándékukról lebeszélni igyekezzenek.

Ha egy honpolgár jobban vél boldogulhatni idegen földön, mintsem itthon: ez szomorú helyzet ugyan, de a hatóságnak nem állhat jogában őt abban akadályozni.

Az eljárás a kivándorolni szándékozókkal szemben a következő:

Vagy utlevélért folyamodik az illető és utlevéllel szándékozik kivándorolni, vagy a nélkül — lopva.

Az előbbieket legelőbb is a a járás főlshóalójánál jelentkeznek, a ki a községi előljárási bizonyítványának alapján és esetleg saját tudomása szerént is jelentést tesz az alispánnak, van-e az utlevél kiadásának valamely törvényes akadály vagy nincs. Akadály, ha az illető

még hadköteles korban áll, — ha országos, vagy pótdóval, hadmentességi adóval van hátrálékban sat. Az alispán, mielőtt az ügyet a n. m. ministeriumhoz felküldené, előbb kérdést tesz a királyi ügyészséghez, nem áll-e az illető valamely be nem végzett fenyítő eljárás alatt. Az onnan nyert válasz után az ügy feltesztetik. A kinél akadály van, annak a nm. ministerium nem küld utlevelet. A hol nincs akadály, nemesak hogy megküldi, de általánosan rendeli, hogy az utlevélügyek az alsó hatóságoknál *szoron kívül* látassanak el és intéztessenek el.

A kik utlevél nélkül kísértik meg a kivándorlást, ha azt a csendőrök vagy rendőrök észre veszik, letartóztatják, pénzüket elkobozzák és az alispánhoz küldik, őket pedig hazájokba visszatoloncolják. Ilyen eset sok előfordul, de sokkal többnek sikerül észrevétlenül kimennie. A ki pedig a más nevére szóló utlevéllel akar kimenni — ha rajta érik — büntetettik.

A közgyűlésen névszerint említett egyén ellen a közigazgatási hatóság semmi nemű eljárást nem indíthat. — Van törvény a *kivándorlási ügynökök* ellen és volt rá számos eset, hogy az ilyenek meg is büntetettek, némelyik egy-két hónapi elzárással is. Ilyeneknek tekintetnek, a kik az embereket a kivándorlásra csábítják, rábeszélnek, vagy utlevél nélküli utazásukban kísérik, hogy észrevétlenül való kiutazásukat lehetővé tegyék stb. De az említett és megnevezett egyén ügyvéd, a kiról eddig legalább ilyen vád fel nem merült és a ki csak közbenjár a *hatóságoknál*, hogy az illetők utlevél ügyének elintéztetését siettesse. Más kérdés, illő-e egy ügyvéd nemes hivatásához, hogy közbenjár-

TÁRCA.

Rómáig — meg vissza.

(A magyar görög katolikusok római zárandokutja)

A „Zemplén” eredeti tárcája.

Írta: Bihary Emil.

(3. folytatás.)

Anconától kezdve tehát egészen az olaszok kezében voltunk. Itt már elő kellett vennünk olasz nyelvtani tudományunkat. S hála Istennek megálltuk a sarat, mert a mit nem tudtunk nyelvünkkel kifejezni, azt pótoltuk kézzel lábbal s a jó taliánok megértettek minket, kivált ha ő „duo soldit” (10 centesimo) kért is mi „una lirát” (100 centesimo) ígértünk, mert hát „una” gondoltuk mindig kevesebb mint „duo”.

Itt kezdtünk először összeismerkedni az olasz pénzzel, de az olasz kereskedéssel is illetve kereskedőkkel, a kirkól elmondhattunk már Anconában egyelőre annyit, hogy nem szolidak.

Itt vagyunk tehát a citromok, narancsok, Szent-János-kenyér, füge, mandula- és olajfaerdők hazájában.

Elhelyezkedtünk a kupékban. A kalauz elkiáltja „partenze!” Fűtyöl a gép s elindultunk. Eleinte közvetlenül a tengerparton, aztán mindig jobban s jobban távolodunk a tengertől s végre azt látjuk, hogy vonatunk egy keskeny völgyben roppant hegyek között robog. Gyorsvonaton mentünk, s a taliánok pompásan tudnak hajítani. Vonatunk szélesben haladt s mi nem győztük bámulni a nagy panorámát, pedig Anconánál még csak a panorámak kezdete. Az

Ancona s orthe-római vasuti vonalon a legszebb rész Serra-Quinkónál kezdődik. Nem tudjuk mit bámuljunk. A merész építészeti vasuti vonalat-e? hisz S. Quinkótól-Ortheig 11 remek tunelen keresztül vezet a vonat, — vagy bámuljuk a roppant hegyeket s rajta mintegy várként a kis kerteskéket szőlővel beültetve. Mert roppant kevés itt a termőföld, s a szegény olasz földműves, ahol csak egy kis hümusz van, már okkupálja s művelés alá veszi. Vagy bámuljuk a hegyoldalokon a sok szép kis emeletes kőházat, egyenkint s csoportosan, amint falu vagy városka van az illető helyen. Olaszországban nem csak a templomok vannak mozaikkal kirakva, de még a pusztá hegyoldalakat is remek építkezésekkel mozaikszerűen rakják ki s festőivé, szemgyönyörködtetővé teszik. Különben pusztább, zordabb, s vadabb ország nem volna Olaszországnál.

Orthe-nál már egészen kitágul a völgy. Már a sikon sok az őszi vetés. De különös a magyar gazdára az a látvány, hogy a föld apró, alig egy félméter széles parcellákba műveltetik s a hol gabonaművetetik, ott is a fák alatt van elvetve, minden szántóföld egy kert is, amelybe egyenletes párhuzamosan vannak ültetve a fák és pedig a lapályon a mandula, narancs, citrom, leginkább füge s minden fa mellett egy-egy hatalmas szőlőtőke a melyek indái felkuszának a fán s kiszöndülve egy-egy lombátort képeznek, őszszel hatalmas szőlőfürtök csüngenek le s oly dus termést hoznak, hogy átlag egy régi tőke, 10 liter bort ad. A lankásabb hegyoldalokon pedig az olajfakertek, helyenkint egészen jó nagy erdő. Ortheig még csak a lapályon látható, hogy Olaszországban vagyunk, mert a hegyeken (a hegyek közepétől)

fehér hólepel mutatja, hogy bizony Olaszországban is tél van.

E helyen megemlítem, hogy nagyon kevés házi szarvas állatot láttunk. Itt-ott juhok, kecskét — s furesa szőrű disznókat. A disznó hátsó része fekete, az eleje az első lapockáig pedig sárga, veresbe átmenő.

Láttuk ez utunkban, de más uton is mikor visszautaztunk, hogy az igavonó ökrök szerkebe fogva mindig durva vászon lepedővel vannak betakarva. Nem tudtuk megtudni mi ellen van ez, vagy csak szokás, — mert a hideg ellen nem lehet takaró, hisz erre nagyon vékony, de meg nincs olyan hideg, a meleg ellen se lehet mert még mi eléggé fáztunk.

Az ökrőjáróm igen primitív fadarabból áll, melyre oldalt szíjon erősített deszkácskák tartják benne az ökröt. A szarvától az orráig kötél van mindkét oldalán s az orrban levő vaskarikához van kötve, innét gyeplőforma szíjat vagy madzagot tart a hajtó a kezében s így hajtja az ökrét. Az ökrök magyarszöke s borzderes faj s igen szép példányokat láttunk.

Orthében megebédeltünk, de nem az állomáson, mert erre idő nincsen, hanem elővettük az elemozsiát s „more patrio” elfogyasztottuk, aztán ittunk rá jó hamisítatlan olasz bort. Vonatunk tovább robogott, s március 6-án d. u. 5 órakor már láttuk az „örök város”-t, Róma kupoláit. Mindenki az ablakhoz tolongott, mig végre 5 óra után pár percecel a nagy s mondhatom diszes indóházban megállt vonatunk s mi kiszállhattunk teljes 12 órai utazás után.

Mit érzett szívünk s lelkünk Róma kapujánál: azt leírni nem, azt csak átérzeni lehet.

Valami fenséges, valami isteni érzélem lepi el az ember egész lényét, lelkét testét.

jon, a hol nincs rá szükség és ezért magát díjaztassa; de ezért büntetni nem lehet. És ha ezt oly modorban tenné is, a mi már valamely megterelő eljárást igényelne: akkor nem a közigazgatási hatóság, de az ügyvédi kamara lenne hivatva ellene eljárni.

Matolai Etele.

Bernáth Elemér,

felső-zepléni ev. ref. egyházmegyei gondnok
gyűlést megnyitó beszéde.

Elmondotta S. A. Ujhelyben 1900-ik évi március hó 29-én az egyházmegyei gyűlés megnyitása alkalmával.*)

Nagyfőszékletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mielőtt közgyűlésünk rendes ügyeinek tárgyalására áttérnénk, engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy e helyről némely alkalmoszerű dolgokról megemlékezzem.

Az utóbbi időben közéletünk terén — sajnos — több oly jelenség merült fel, ami aggodalommal tölt el minket arra nézve, hogy az örvendetes haladás, amelyet az utóbbi években egyházi életünk terén tapasztaltunk, abban az irányban, hogy hazánkban a vallásfelekezetek közötti teljes egyenlőség és viszonyosság végre-valahára érvényesüljön, mondom ez az örvendetes és sikerrel biztató haladás, mintha az utóbbi időben megállapodott volna s egyes komoly jelenségek mutatkoznak, amelyek kétszeres köteletségévé teszik minden református embernek, hogy a dolgok menetét kiváló figyelemmel kísérje s a valódi hamisítatlan református közszellemet ébren tartsa.

Sok előtt, s különösen a más felekezet hívei előtt sajátosságosan fog hangzani e kifejezés: „református közszellem.” Amde aki tudja, hogy mi az a református közszellem, aki tudja, hogy az nem egyéb, mint az egyházi életnek az a kultusza, amely a tiszta vallási és erkölcsi élet nemes és igazi benső ápolásán s az áldozatkészségen felül a szabadelvűséget, a haladást, a vallásfelekezetek közötti teljes jogegyenlőséget és viszonyosságot, a felekezetek közötti békés testvéri egyetértést s a rendületlen hazafiságot írta zászlajára, az bizonyára egyetért velünk, habár más hitelvek szerint s más templomban is dicséri az egek urát, a mint együtt tartott és együtt érzett velünk a multban nem egyszer a felekezetünkhöz nem tartozó sok jeles hazafi akkor, a midőn egyházunk szabadságáról és alkotmányos jogainak elfojtásáról volt a szó.

Kétségtelen ugyan, hogy törvénykönyvünkbe van ígátva, s elvileg ki van mondva a vallás egyenlőség és viszonyosság s az illetékes tényezők részéről meg van a komoly szándék és nemes elhatározás annak a gyakorlati életben is érvényt szerezni; de sajnos ez az igyekezet a legilletékesebb faktorok részéről is nem egy ízben komoly nehézségbe ütközik.

*) Az általános óhajtnak teszünk eleget, midőn a beszédet a maga hiteles formájában közreadjuk; semmi más irányzat nem vezérelvén bennünket csak az az egy, hogy a beszéd hírével egy időben forgalomba került bizonyos ferdtések tovább fajúlásának elejét vegyük.

Szerk.

Rómában.

Március 6-ika.

Itt vagyunk hát utazásunk végcéljánál. Az állomáson a római magyar főrendezők vártak reánk, a kiket nemzeti színű karszalagjok után s zengzetes nyelvükről ösmertük meg. Kiszálltunk a kupékból, legelsőnek engedték szeretve tisztelt főpásztorunkat Vályi János dr. öméltségét, aki Budapesttől kezdve mindig velünk együtt utazott s részt vett az igazán nehéz utazás fáradaimaiban. Mikor a szalon-kupéból kilépett harsány „éljen”-nel üdvözöltük s öméltségé bár fáradtnak látszott, de legeg magatartással lépdelt kocsija felé, Fircák Gyula püspök ur öméltségé, félvén a tengeri utól, Rómába Triestzen át vasuton ment el Budapestről.

Az impozáns indóház udvarán 150 bérkocsi várakozott reánk s hármassával négyesével elhelyezkedvén a kocsiikon, mint valami győzők vonultunk be, a római olasz, s idegen bámuló nép óriási nagy tömege között, a Vatikánban levő „Santa Martha” zárandokház étkezőtermeibe, ahol már meg estebéd várakozott reánk.

Az olajjal készült ételeket, bár szokatlanok voltak, de azért hát mégis elfogyasztottuk, mert hát az éhségnél nincs jobb szakács. Étkezés után a másnapi, vagyis a március 7-iki teendőket hirdették ki, s megmondották hogy egy-egy zárandokcsoportnak hol lesz a lakóhely. A püspökök, a fővezetők, az intelligens uri nők, férfiak legnagyobb részét a „Scipio” ujonnan épült s egyszerűen, de tisztán berendezett zárandokházban voltak elhelyezve.

A mi a lelki gyakorlatokat, illeti, azokat főpásztoraink vezérlete mellett pontosan megtartottuk s az előirt 4 patriarkális Bazilikát u.

Itt van például a kérdés, hogy a protestáns felekezetnek a magyar tudományos egyetemen egy külön protestáns teológiai fakultás állítását fel. Habár még Eötvös József volt kultuszminiszter, ez a nagy szellem, már az 1870-ik évben az egyetem újjászervezése alkalmával ez irányban törvényjavaslatot terjesztett elő, ennek a kérdésnek megoldása még most is nagy akadályokba ütközik. Sőt részünkről is aggodalmat kelt annak a mostani viszonyok kzt való felállíthatása. Pedig máskülönb nemde jogos igénye-e az a három milliót meghaladó protestánsoknak, hogy a részben az állam dotációjából fenntartott s állami intézetet képező budapesti egyetemen a római katolikus teológiai tanszék mellett egy protestáns teológiai tanszék is szerveztessék.

De felhozhatom itt a mi tisztánbenneni egyházkerületünk életéből is, — a mi bár csekély dolognak látszik, de önmagában mégis jellemző — hogy akkor, a midőn egyes hitfelekezetek püspökei, bár készséggel elismerem, hogy hazafias és az egyházi élet terén kifejtett érdemeikért, a valóságos belső titkos tanácsosi címet néhány év elmúltával egyenként megkapják, tehát a közélet terén kiváló méltóságba és társadalmi állásba helyeztetnek, addig a mi kerületünknek érdemekben gazdag s közbeesülésben és tiszteletben megőszült püspöke, ez a lánglelkű hazafi, aki egyszerűs mind az országos zsinatnak és egyetemes konventnek is elnöke, mai napig sem bírja e rangot, jóllehet már 5 év előtt ünnepelte püspökségének 30-ik és pappá szentelésének 50-ik évét. Hol van itt az egyenlőség és viszonyosság?

Ott van az erdélyi püspöki cím, melylyel a gyulafehérvári latin szertartású püspököt legújában felruházták. Hiszen e címezés egyenesen kizárja, hogy jogszerűen más erdélyi püspök is létezhesse, mint a római katolikus püspök. Pedig Erdélyben, köztudomás szerint, öt püspök van s véletlenül ott van az erdélyi ev. református egyházkerület püspöke is, aki — ha az a viszonyosság és egyenjogúság elvébe nem ütköznék — a régi erdélyi fejedelmektől öröklött jogokon, a mikor a református volt Erdélyben az „uralkodó vallás” talán több joggal használhatná a multak hagyományai s Erdély történeti jogfejlődése alapján az „erdélyi püspök” címet.

Mit szóljak az egyes nemzeti, meg országos ünnepségekről? a melyeken — mint a milleniumi évben is tapasztaltuk — a református egyháznak alig jutott szerep. Pedig az a két millió, igazán tősgyökeres magyar református, akik Magyarországnak itt a nemzeti áramlatok között erős államalkotó elemét képezik s melyre a magyar állam minden időben és bármely körülmények között feltétlenül számíthat, talán megérdemelné, hogy ily alkalommal több figyelemben részesíttessék.

Oly sokszor hangoztatják az utóbbi időben Magyarországról hogy: „Mária országa”. Nem tennék az ellen semmi kifogást, ha ebben felekezeti célt nem lenne, mert hiszen a mi vallási hitelvünk szerint is: „Mária” a Jézus anyja s mint ilyen mindenkor kiváló kegyeletünk tárgya; csak hogy a „Mária országa” elnevezésben sajátlag az foglalatik, hogy Magyarország csupán egy felekezetnek

m. Szent-Péter, Szent-Pál, Mária-majoris, s a Laterani Szent-János basilikákat, tekintve a roppant távolságot, Szabó Jenő világi vezetőnk öméltségének igazán nemesszivűségéből mindig bérkocsiikon 8-án és 9-én látogattuk meg. A zárandokokra való tekintetből mindennap több lelkész misézett, hogy minden egyes zárandok az oltári szentséghez járulhasson. Nevezetesen pedig miséztek március 7-én a Szt.-Péter bazilika Mária kápolnájában (unum ex 7 altare) melynek felirata: *Dei Genitrici Mariae Virginis et S. Gregorio Nazianensi.*

Vályi János dr. eperjesi püspök, — ugyan ezen a helyen március 8-án Fircák Gyula munkácsi püspök misézett s mise után először a magyar ajku hívőkhoz magyarul, aztán az orosz ajku hívőkhoz orosz nyelven egy-egy rövid, de lelkes beszédet tartott.

Március 9-én, ezen a nagy napon, a fogadás napján, ugyanezen a helyen Vályi János dr. esperes püspök misézett s ezzel be voltak fejezve a bucsu-misék.

Es most hadd mondjak el egyet-mást, hogy készültünk a fogadás nagy napjára s hogy fogadott minket a pápa ő szentsége.

Csak március 8-án a délutáni órákban tudatták a magyar gör. kat. vezetőivel, hogy őszentsége a pápa másnap, vagyis márc. 9-én d. e. 1/2 11-kor fogadja a magyar zárandokokat.

Aznap este, amint a Santa-Marthába öszszejöttünk, felállt a székre a világi főrendező, Szabó Jenő öméltségé és szót kért. Siri esend támadt az óriási teremben, még az a 423 Porosz-Sziléziából jött német zárandokok is, kik akkor érkeztek oda, is néma csendben hallgattak. Szabó öméltségé lelkesült hangon rövid,

az országa. Ugyan mit szólnának hozzá a más vallásfelekezetiek, ha a két millió tősgyökeres magyar, akik Kálvin hitelveit követik s akik talán mégis csak tényezői nemzeti életünknek, Magyarországot „Kálvin országának” neveznék e? Ugy-e azt mondanák — és pedig joggal — hogy az mélyen sérti az ország más valláson levőit.

Felhozhatnék még több példákat és jelenségeket is, a melyek aggodalomba ejtnek minket arra nézve, hogy egyházi életünk haladásának terén bizonyos megállapodás, hogy ne mondjam visszaesés mutatkozik. Ezért van szükségünk arra, hogy egyházunk minden hü fia teljesítse egyháza iránt való köteletségét és szívvel-lelékkel művelje egyházi életünket; ezért kell ébren tartanunk az igazi hamisítatlan református közszellemet, azt a szellemet, amely nem fogja megengedni azt, hogy a haladásnak és a felvilágosultságnak az a fényugára, amely a legközelebb letűnt XIX. századnak magasztos és fenkolt ideáit a felekezeti kérdésekben is bevilágította, a most beköszöntött XX. század küszöbén elhomályosdjék.

Adja az ég, hogy úgy legyen!

Vármegyei ügyek.

Fizetésemelés. Bizva remélve várják a t. vármegye tisztviselői, velük együtt várják a t. vármegye kötelékéhez tartozó segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet is a f. hó 19-ére egybehivott rendkívüli közgyűlés határozatát, mely szerint 2%-os vármegyei pótdadó lenne évenként s továbbbi változásig kirovandó a t. vármegye adózó nagy közönségére oly végből, hogy az ekkétt begyűlendő évi jövedelem — a mi az (alapul vehető 1899. évi 1,854,354 K. után 37,087 K. 08 f.-re becsülhető vármegyei pótdadó lenne — a tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet évi törzsfizetésének felemelésére fordíttassék. A számvevőség most szerkeszti egybe azt a Táblázatot, mely előmutatja a rendkívüli közgyűlésnek és szemlélteti, hogy a t. vármegye házipénztárából kijáró évi 175,420 K. törzsfizetés után 21,2 %-el számítható szóbán levő fizetésemelés, ugyszintén az évi 15,747 K. állami pótdótdalmazásból nyerendő. 8⁰⁰ %-el a f. évi márc. 14-iki rendkívüli közgyűlésen már megállapított és így együttesen 29²⁶ %-os pótlék egyénekenként milyen részletetést nyújtana a fizetésemelés dolgában. — Tájékoztatásul felemlíthetjük még, hogy az eddig volt törzsfizetésnek, mint az államkormány részéről már kilátásba helyezett, ugyszintén a t. vármegye rendkívüli közgyűlésétől f. hó 19-én megadni remélt pótdótdalmazások is egyénekenként akként fognak az említettük számvevőségi Táblázatban öszesíttetni, hogy minden egyes egyének felémlített fizetése kerek öszszegben jelentkezék. — A fentebb említettük 175,420 K. törzsfizetésben a közuti pénztár, ugyszintén az ebadó alap terhére létesített hivatali állások évi javadalmazása bent nemfoglaltatik; mert azok a hivatali állások megfelelő fizetésemelésben nem a vármegyei szóbán levő pótdótdótdból, de az illető pénztárból lennének részletetendők.

de igen szép beszédben, hogy elérkezett a nagy a magyar gör. katolikusok történelmében páratlan pillanat, a melyben kijelentheti, hogy őszentsége, a dicsően uralkodó egyházfejedelem, zárandoklatunkat holnap d. e. fogadja. Óriási lelkes éljenzéssel viszonzotta a nagy zárandokcsereg az örvendetes hirt.

Ezután mint egy ókori orátor, egy Cicero emelte fel szavát Szabó Jenő öméltségé s ekképen szómonkolt:

— Kedves hittestvérek! Mielőtt a nagy nap, a magasztos pillanat elérkeznék, gyermeki köteletségünknek tartjuk, hogy azért emeljünk poharat (erre felállt az egész zárandokcsereg) annak drága egészségéért imádkozzunk, a kiért mindnyájunk szive szeretettel dobog: XIII. Leó pápa ő szentsége éljen soká!

A bóra az Adriai tengert nem hozta oly erős hullámmzásba, mint hozták a lelkes szavak a mi szívérzelmeinket. Szünni nem akaró taps és éljenzés támadt. Percekig egyebet nem lehetett hallani, csak „éljen Leó pápa őszentsége!”

Ezután ujra felállott Szabó Jenő és a következőket mondotta:

— Kedves hittestvérek! Egyházunk fejé után, a legkedvesebb nekünk (erre ujra felállottunk) a legelső magyar ember ember, a király! — (Zugó taps, éljenzés.) Öérette emelem poharamat s kérjük a jó Istent, hogy egészségben sokáig éltesse! (Ujra szünni nem akaró taps és éljen.)

Es most következett a legmeghatóbb magyar sziveinket mélyen megindított jelenet. Szabó Jenő harmadszor is szólásra állt fel elérkezényülve éltetvén a magyar hazát — így szólván: Szegények vagyunk materialiter, de dusgazda-

Folytatás az I. mellékleten.

A törvényhatósági utadók, különösen pedig az utátkeelési hozzájárulások és a közvetlen fizetők utadója címén nyilvántartott hátralekók a múlt hó végéig nem folyván be oly eredménytel, mint kívántott, elhatározta a közg. bizottság f. hó 6-iki ülésében, hogy már a múlt havi ülés alkalmával kilátásba helyezett abbéli határozatát, mely szerint a szóban levő hátralekókat szükség esetén központi kiküldöttekkel és a mulasztók költségeire fogja behajtani, most már foganatosítja az alispánnal. Alispánunk ebben az irányban már intézkedett is és a t. vármegye főszámvévjét megfelelő utasításokkal látta el.

Tevékenység. A vármegye árvászekénél elintéztést nyert a f. évi márc. hónapban: 3405 ügydarab; S.-A.-Ujhely r. t. v. árvászekénél: 400 ügydarab; hátralekban maradt márc. 31-én amott 387, emitt pedig összesen: 25 ügydarab.

Közegészség. A közegészségnek vármegyei területe az ez évi március hó folyamán észlelt állapota jónak nem minősíthető, mert a skarlát-betegedések esetei tömegesen, a tifusz, influenza, vörheny pedig szorványosan jelentkeztek.

Közütanok, bár az idej felettlőbb enyhétől folyamán sokat szenvedtek, vármegyeszerte jó karban vannak. Az egyes szakaszokon s imitt-amott szükségessé vált javításokról már gondoskodott a kir. áll. ép. hivatal.

Közadók. Egyenes adók címén befolyt a múlt hónapban 32,156 K. 93 f. most kevesebb, mint az 1899. évi márciusban, 22,883 K. 58 f.-el; — az évnegyedés eredményt tekintve azonban a hátralek lejjebb szállott 10,124 K. 34 f.-el s volt a múlt hó végén: 779,836 K. 60 f.

Átvett kölcsögek. Az *Ulics, Ulics-Kriva Novosedlicza* és *Or. Patak* községeinkben még az 1898 év folyamán grasszált tifusz-járvány elfojtása alkalmából 143 ft. 77 kr. patikai szegény-recept maradt kifizetetlenül, mely adósság a megnevezett négy községnek igen szegényes háztartását terhelte. A községek előjáróságának együttes folyamodására annak a 143 ft. 77 kr.-nak terhe alól felmentette a közg. bizottságunk a négy községet és átvette a költségeket betegápolási alapunk fizetendőinek a sorába.

Verseny tárgyalás. A kassai kir. állam-építészeti hivatal lapunk utján is tudatja, hogy a pányi róm. kat. templom és paplak helyreállítására tárgyalás Kassin a nevezett hivatalnál f. hó 18-án, d. e. 10 órakor versenytárgyalás lesz. Költségvetéselt összeg, 251 kézi és 93 írás napszámmal természetben való leszolgáltatása mellett, 3892 kor. 98 fillér.

Állami elemi iskola létesítése ügyében lépések tettek *Bodzás-Ujlak* részéről. A vall. és közokt. ügyi kir. minister most utasi-

gok vagyunk lélekben, mert legfőbb kincseink nekünk magyaroknak van: *Isten! Király!! Haza!!!* Az édes magyar hazáért s a magyar nemzetért emeljük poharainkat s kiáltuk egy szívvel: „éljen a haza!”

Az erre következő jelenetet leírni lehetetlen. Csak annyit írunk erről, hogy mint egy hatalmas szálerdő felkelt mindenki. A szemekben könyözött s mintegy varázsütésre egyszerre látszott, hogy egyet gondoltunk, éreztünk mindnyájan, megszólalt az „*Isten áldd meg a magyart!*” ezután meg a „*Hazának rendületlenül légy hive oh magyar!*” s míg mi ezt áhitattal énekeltek, a poroszok bámulnak ámúlnak, az olasz apáca kedves testvérek s a magyar gyóntató ftdő *Zeigt*, ftdő *Ungherini* pápai udvari pap azt a kedves meglepetést szerezték, hogy behoztak két hatalmas nagy magyar nemzeti színű lobogót a magyar címerrel. Az egyiket a pódium felett levő Leo pápa őszentsége képe mellé helyezték, úgy hogy ő szentsége képe egyik oldalról saját színű zászlajával, másik oldalról magyar nemzeti lobogóval volt díszítve, a másikat lobogót pedig, vagy zarándoklatunkat jelző táblával a falra függesztették.

A hatás leírhatatlan A lelkesedés óriási. A jelenlévő római papok mind azt mondták, hogy ilyet még Rómában nem tapasztaltak s nem éltek át. Igazán „szem nem látta, fül nem hallotta” jelenet volt ez.

Amint a lelkesedés lecsillapult egyik főrendező, *Bacsinsky* Vladimir m. kir. keresk. minist. titkár, kihirdette, hogy milyen öltözetben kell megjelenni a pápai audiencián, és hogy hol és hány órakor jövünk össze.

(Folytatjuk)

totta a kir. tanfelügyelőt, hogy B.-Ujlak érdekelttségével boesátkozzék hivatalos tárgyalásba az ugyanott létesítendő állami iskola érdekében.

Rablétszám. A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéki fogházban volt a f. évi márciusi rablétszám: 307, ebben elítelt: 293. A börtön egészségi állapota jó volt.

Az inséges közmunkások fent a zempléni határszéli járásokban most közszállítással és köfelaprózással foglalkoznak a községi közlekedési közutak illető szakaszain.

A tarczal-ptrügyi közut tovább építése folyamatban van s most már a köfelaprózással foglalkoznak.

A Hernád hídja. Gesztely mellett serényen épül s az új híd előre láthatóan még e hó folyamán átadható lesz a közforgalomnak.

Az új adóhivatal Gálszécs községben akadálytalanul megkezdette működését a f. évi ápr. hó 1-én.

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1900. évi I. negyed betegforgalmáról. Maradt január hóról 32, február hóról 50, március hóról 45, összesen: 127. — Felvételt: január 51, február 41, március 40, összesen: 132. — Apólatott: január 83, február 91, március 85, összesen: 259. — Elboesított: január 31, február 41, március 52, összesen: 124. — Meghalt: január 2, február 5, március 6, összesen: 13. — Kórházban visszamaradt: január 50, február 45, március 27, összesen: 122. — Az ápolásnapok száma: január 1263, február 1370, március 1102, összesen: 3735. — *Schön Vilmos* dr., főorvos, közkórházi igazgató.

Hírek a nagyvilágból.

Ferdinánd bolgár fejedelem hosszabb időre elbucszott Bulgáriától. Távolléte alatt a ministériumból álló régensség fogja helyette kormányozni az országot. A fejedelem, ki Bécsben is utba ejtette, déli vidékre ment, hogy üdüljön.

Ozmán basa, ki hősiességével világhírt szerzett magának az 1877-78. orosz-török háborúban, s a ki akkor méltán megérdemelte a magyar közvéleménytől is a „plevna oroszán” nevezet, Konstantinápolyban f. hó 5-én elhunyt. A basa 63 éves volt.

Morénylet. A velszi hercegre, a ki neje társaságában Kopenhága felé utazott, a brüsszeli vasúti állomás udvarán valami *Sipidó* nevezetű csavargó revolverből kétszer reá lőtt. A herceg sértetlen maradt, a futásnak credit anarkistát elfogták. A vizsgálat már is kiderítette, hogy az angol királyi trón örököse, vagyis a velszi herceg ellen, messze elágazó összeesküvést szöttek az anarkisták.

A párisi világhiállítás f. hó 14-én nyitattik meg ünnepiesen a „Marsmező” csarnokában.

Hírek az országból.

Wlassics Gyula közoktatásügyi kir. minister egészségi állapota annyira javult, hogy a déli égalj alól, hol az egész telet töltötte, hűvét táján már visszajöhet Budapestre és átvetheti az országos ügyek intézését.

A delegációk f. évi május hó 12-én tartják megnyitó ülésüket. A magyar delegáció elnöke, mint hírlík, *Szilágyi* Dezső lesz.

A magyar nemzeti zarándoklat, a püspöki kar vezetésével f. hó 24-én indul Rómába Budapestől.

Különfélék.

Lapunk jövő, vagyis husvét szünet száma f. hó 14-én szombaton már a déli órákban fog kiadatni; mire is felhívjuk levelezőink és hirdetőink szives figyelmét.

— **Ujhely csalóánya.** *Sebeők* Sárika k. a., *Sebeők* Antal dr. m. kir. honv. ezredorvos és neje Hübel Szidónia urasszonynak ifjú kedves, szép leánya, Ujhely szülőte, kiben a minapában Munkács műértő nagy közönsége a „nemzet leendő csalóányát” ünnepelte, tegnap előtt este Budapestról, az opera-iskolából, városunkba érkezett, hogy, műkedvelőinknek segítve, ma a városi színházban jótékony célra énekeljen. A már is művésznői nívón álló *Sebeők* Sárika k. a. lapunk szerkesztőjének és családjának legszivesebben látott vendége. Tegnap este,

a kik hallották énekelni, el voltak bájolva gyönyörű szép hangjától, énekének búbjától és nagy elragadtatással előlegezték neki azt a művészelőjelet, a mit ma szülővárosa nagy közönségétől is bizonyosan kiérdemel, hogy t. i. „Ujhely csalóánya!” Valóban csalóány! Isten hozta!

— **Kinevezések.** *Wittenberger* Artur ujhelyi kir. törvényszéki aljegyző, t. barátunk, törvényszéki jegyzővé nevezetett ki. Gratulálunk! *Posgay* Béla az ujhelyi járásbíróhoz aljegyzővé nevezetett ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminister *Borsos* Gyula aljegyzőt a kir. járásbírósgától a törvényszékhez áthelyezte.

— **Rekviem.** Ft. *Molnár* Pál kegyesrendi volt házfő és főgimnáziumi igazgató lelki-üdveért a piaristák templomában folyó hó 2-án nagy rekviemet tartottak. A gyászos nagymisést *Boross* Antal kegyesrendi tanár mondotta, három társa segédletével s amíg az tartott, a főgimnáziumi ifjuság énekkara a kóruson megadható gyászénekeket zengett. A tanuló ifjuságon kívül a város tanácsa *Székely* Elek polgármester vezetésével volt jelen a rekviemen. A megboldogult buzgó tagja volt az ujhelyi r. k. hitközségi elöljáróságnak is; mint ilyenért, e hó 4-én a r. k. plébánia-templomban is tartottak rekviemet a melyen a hitközség elöljárósága, a főgimnázium tanárkara és ifjusága, a r. k. elemi iskola tanulói s a *Karolineum* leánynevelő-intézet apáca-tanítónői és növendékei vettek részt.

— **Halálozás.** *Smoczer* Péter számtanésos, a helybeli kir. pénzügyigazgatóság számvevő-ségi osztályának vezetője, f. hó 3-án meghalt. Halála teljesen váratlanul, alig két napi rosszullet után következett be, a mely rosszullet egyszerű fogfájással kezdődött s ebből fejlődött a veszedelmes baj, valószínű, hogy vérmérgezés, a mely az 54 éves erőteljes férfi halálát előidézte. A váratlan csapás elképzelhetően mélyen sújtotta bánatos özvegyét, a kivel három évtizeden boldog családi életet élt és három gyermekét. Igaz és őszinte sajnálat és részvét kelt halála nyomán a pénzügyigazgatóság kebelében is a hol az elhunytat, mint a buzgó, törhetetlen szorgalmas hivatalnokot, jó tisztársat és szeretett felebbvalót tanulták meg benne ismerni. Temetése 6-án d. u. ment végbe a Kazinczy-utcai halottas ház udvarról. A végtisztesség tételén nagy közönség vett részt, ezek között a pénzügyigazgatóság és pénzügyőrség minden tisztviselője, élükön *Talpakovics* László p. ü. igazgatóval. — A temetés szertartását főtitk. *Katinszky* Géza rk. plébános szentszéki tanácsos végezte két káplánjával, — a melynek végével az érekeporsót, melyen a család koszorúján kívül a p. ü. igazgatóság és adóhivatal koszorúi is el voltak helyezve, tisztársai emelték a halottas kocsi, azután kikisérték örök pihenő helyére, a róm. kat. temetőbe. Ny. B. A legáltalánosabb részvétet keltő halálesetről a gyászoló család, mint a kir. p. ü. igazgatóság és számvevősege is adtak partékat. Az utóbbiak így szól: *A s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvevősegi tisztikara* fájdalommal tudatja szeretve tisztelt kartársának, illetve főnökének, *Smoczer Péter* m. kir. számtanésos ez számvevősegi főnöknek, f. hó 3-án, életének 54-ik és állami szolgálatának 32-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A nyugalom békéje örködjék porai felett!

— **Jótékonycélu műkedvelői előadás!** Folyó évi ápril hó 8-án, azaz ma, virágvasárnapján, a városi színházban tartandó műkedvelői előadás műsora: 1. Magyar dalok, zenekísérettel zongorán játsza: *Izsépy* Tihamér ur. — 2. Enekrészletek, előadja: *Sebeők* Sárika, zongorán kíséri: *Harsányi* Gyula ur. — 3. „A kaland.” Makai Emil verses drámaletje 2 felvonásban. Előadja: A néni: *Dongó* Gy. Gézáné urnő. Pierette: *Mattyasovszky* Sárika k. a. Piero: *Gnädig* Lipót ur. Gyöngyvirágos domino: *Répássy* Annuska k. a. Gróf: *Szirmay* István ur. Pincér *Bajusz* Zoltán ur. — 4. Enekrészletek, előadja: *Sebeők* Sárika, zongorán kíséri *Harsányi* Gyula ur. Előadás kezdete 8 órakor. Helyárak: Középpáholy 12 kor. — Alsópáholy 10 kor. — Oldalpáholy 9 kor. — Körszék 2. K 60 fillér. Zártszék 1 kor. 20 fillér. Allóhely 80 fillér. — Karzat 60 fillér. — Erkölyszék 70 fillér. — Jegyek előre váltathatók *Szent-Györgyi* Vilmos ur kereskedésében, 6 órától a pénztárnál. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Országos vásár.** Ujhelyben holnap országos vásárt tartanak.

— **Halálozás.** *Klein* Ede ny. pénzügyőri szemlést pótolhatatlan vesztesség sújtotta. Felesége, *Matternyi* Mária, hosszas sorvasztó betegség után 39 éves korában meghalt. A derék jóra való asszony halálát férjén kívül 4 árvagyermek és bánatos atya, *Matternyi* József polgártársunk, gyászolja. Tegnap előtt temették el nagy részvét mellett. Ny. b.

— **Előleges színházi jelentés és bérléshirdetés.** Van szerencsém mély tisztelettel értesíteni Sátoralja-Ujhely város n. é. közönségét, miszerint jól szervezett dráma-, vígjáték-, népszín- és operet-szintársulattal, saját zenekarommal, legközelebb megérkezem s előadásaim sorozatát folyó évi április hó 15-én, húsvétvasárnapján, a városi színházban megkezdem. Társulatom névsora a következő: **Ügyvezetőség:** Halmay Imre, igazgató, művezető, rendező. **Ferenzy József,** rendező. **Mártonfalvy György,** karnagy. **Füredi Károly,** titkár. **Czene Juliska,** pénztárosnő. **Kelemen Imre,** ügyelő, festő. **Kozla Vince** díszmester. **Tantosy Ferenc,** szabó, ruhátáros. **Rózsa József,** kellékes és színlaposztó. — **Szereplő személyzet:** Halmayné Emma, operet- és népszínmű-primadonna. **Lévay Sárika,** operet- és népszínmű-primadonna. **Barts Aranka,** elsőrendű operet- és népszínmű-énekesnő. **F. Lányi Irma,** drámai szende és fiatal hősnő. **Benkő Jolán,** drámai és vígjátéki anya és komika. **Váradi Mariska,** naiva és szubret. **Kövesdi Évi,** segéd-énekesnő és naiva. **T. Bauer Mari,** Pásztor Margit, **Ligeti Aladárné,** **Szigeti Mariska,** **Kádas Mariska,** karénekesnők és segédszínésznők. **Halmay Imre,** jellem- és társalgási. **Ferenzy József,** operet- és népszínmű bariton. **Molnár Gyula,** hős-szerelmes és társalgási. **Tisztay Miksa,** operet- buffo, komikus. **Gabányi László,** operet- buffo, komikus, **Gabányi István,** lírai szerelmes, bonviván. **Füredi Károly,** drámai- és nagyapa. **Kelemen Imre,** **Arnyai Károly,** **Budai Jenő,** **Nagy Kálmán,** **Szabó Károly** karénekesek és segédszínészek. **Műsor. Drámák, színművek és vígjátékok:** A katonák, A becsület, A bűnös, Henschel fuvaros, Az első vihar, A hűtelen, Teknősbéka, Napoleon öcsém, Az aranylakodalmom, Coullisset úr, Feri kisasszony stb. **Operettek és énekes színművek:** A görög rabszolga, Gésák, Sulamith, Eszter, Talmi hercegnő, Szép Heléna, Eleven ördög, Kis alamuszi, Nebántsvirág, Dunan apó, Orfeus a pokolban, Kleopátra, Lili, Kurucfurfang, Az édes Náni, Diplomás kisasszonyok, Kukta kisasszony, Piros bugyelláris, Tolonc stb. — A bérléshirdetéseken alapszik, melyek a tulajdonost a szelvényeken feltüntetett hely használatára jogosítják. A bérléshirdetéseken bármely előadásra érvényesek, azonban mindig előadásnapján délelőtt 11 óráig váltandók be a színházi pénztárnál. Ugyanegy előadásra több szelvény is beváltható. — 10 drb. bérléshirdetés közép-páholyra 60 kor. — Oldalpáholyra 50 kor. — Tálalászkére 14 kor. — Kőrszékére 10 kor. — A bérléshirdetésével **Füredi Károly** titkár van megbízva. — Bérléni lehet a színházi pénztárnál is. — Teljes bizalommal fordulok S.-A.-Ujhely város n. é. közönségéhez: kérve jóakaratu pártfogásukat. Részemről igyekezni fogok azt lehetőleg kiérdemelni. S.-A.-Ujhely, 1900 ápr. 7. Tisztelettel: **Halmay Imre** színigazgató.

— **A s.-a.-ujhelyi állami iskola** épületét hivatalosan f. hó 2-án vette át az átvétellel megbízott küldöttség, mely alkalommal konstataáltak, hogy az építkezés szigorúan a tervezés szerint, kifogástalan pontossággal és lelkiismeretességgel teljesített. A díszes épület, mely a Petőfi-utcának egyik ékecsége, Klein Izidor helybeli építész vállalkozó szakképzettségét dicséri.

— **Vasuti új menetrend.** Vármegyénknek mindama községeit, melyek S.-A.-Ujhelytől délre fekszenek, kellemesen fogja érinteni az a menetrendi újítás, mely szerint máj. hó 1-étől kezdve a S.-A.-Ujhelyből Kassa felé eddig déli 12 ó. 23 p.-kor induló személyvonatnak csatlakozása lesz a Budapestről d. u. 1 órakor érkező gyorsvonattal. Kellemes lesz ez a változás, mert eddig azoknak az utasoknak, kik d. u. 1 órakor érkeztek Ujhelybe és innen Kassára igyekeztek, várakozniok kellett esteli 8 ó. 47 p.-ig és csak akkor indulhattak tovább Kassa felé. A nyári menetrendnek ezt a reánk igen nevezetes újítását köszönettel viszonzozzuk vármegyénk köz. bizottságának, a ki kijárta, mint a magyar kir. államvasutak igazgatóságának is, a ki az utas-közönség érdekében kimódoalta.

— **Kitüntetett gazdasági cseléd.** A **Lónyay** grófok „Bencéje”, **Zubály András,** a ki 1833-ban mint eszűrs gazda kezdte szolgálatát a deregnei uradalomban, 67 évi példás szolgálatáért a földmívelésügyi kir. ministertől a szolgálati díszérmét kapta. A cseléd-hűségnek ezt a ritka szép jelvényét **Füzesséry Tamás** főszolgabíró személyesen tűzte föl az ünnepelt mellére f. hó 3-án egyfelől **Deregnő** község képviselő-testülete, a községi lakosok, az uradalmi cseléd-ség, — másfelől pedig **Lónyay Gábor** gróf és az uradalmi tiszték jelenlétében, a deregnei ref. iskola udvarán. r. l.

— **Tűz.** F. hó 6-án éjjel Pálháza községben a Héthy Sámuel nyug. tanító udvarán álló hatalmas szalma boglya kigyulladt és teljesen leégett. Szerencse, hogy a hét folyamán történt folytonos esőzés a szalmát egészen megnedvesítette, mert különben az egész község elhamvadt volna. Ugy azonban nagyobb baj nem történt, mert különben is a kárösszeg biz-

tosításból megtérül. A tüzet minden valószínűség szerint roszakaratu gyújtogató okozta. r. l.

— **A f.-zempléni ev. ref. egyházmegye közgyűlése.** A f.-zempléni ev. ref. egyházmegye f. évi március hó 29-én S.-A.-Ujhelyben tartotta közgyűlését **Sárkány Imre** esperes és **Bernáth Elemér** egyházmegyei gondnok elnökelete alatt. Ugy a lelkészek és tanítók, miként a világiak is nagy számmal vettek részt a gyűlésen. Világi notabilitásaink közül ott voltak: **Dókus Gyula,** **Dókus Ernő,** **Nemes Lajos** tanácsbírák. **Thuránszky Zoltán** dr. egyházm. ügyész, **Dókus László** és **Bernáth Aladár** világi jegyzők. **Bernáth Elemér** gondnok nagyszabású gyűlésmegnyitó beszéde után **Sárkány Imre** esperes olvasta fel esperesi jelentését, mely szerint a hitélet és vallásos buzgóság a régi erőben és munkásságban mutatkozott az egyházmegye minden egyes egyházában. Egyes aggasztó jelenségek is mutatkoznak azonban, még pedig abban: hogy több egyházban, még a tetemes államsegély mellett is, üresen áll a tanítói állomás. — **M. Izsépre Tomory Pál** volt pelsőzi segédlelkész; **Gereselybe Bottka** Bertalan miglécezi lelkész választván meg lelkészekül, beerősítették. — **Ifj. Berecz Károly** kis-azari tanító az esküt a gyűlés színe előtt letette; **Rácz Endre** bándózi tanító pedig utasítottat, hogy az eskü letétele végett legközelebb Miglécezen tartandó egyházmegyei gyűlésen jelenjen meg. **Soltész Károly** morvai tanító hanyagul teljesítvén kötelességét, nagyobb szorgalomra intetett. **Illés János** nagy-rákai és **Berencsi Endre** mihályi tanítók ellen hivatalos kötelesség elhanyagolása miatt vizsgálat fog indítani. — **Dókus Gyula** világi tanácsbíró indítványára az egyházi tőkék jelzálogi bekebelezéssel biztosítandók. A kongrua-segélyt minden egyházmegyei lelkész megkapta. A mihályi egyháznak azon kérelme, hogy még két évig lelkészt ne válasszon, anyagi ügyei rendezése okából megadott. A zempléni, ladmóci és szöllőskői egyházak rendezetlen, sőt válságos anyagi viszonyai rendezése végett a helyszínére küldöttség megy ki. — Az esteli órákban **Dókus Gyula** helyettes egyházmegyei gondnok elnökelete alatt bírósági ülés volt, a midőn is több közigazgatási bírósági ügy nyert elintéztést; így többek közt elintéztetett az évek óta húzódó tussai ártéradóügy, még pedig akkép, hogy **Elek Sándor** nyugalmazott lelkész köteles kifizetni az összes ártéradó-összeget, miután Tussára való meghívatása alkalmával magára vállalta az „összes adók” fizetését. — Délben a Bock-szállóban 40 terítékű ebéd volt, mely alkalommal több sikerült felköszöntő mondatot. Az első tóztot **Hutka József** főjegyző mondotta, az egyházmegye világi tagjait, az egyházmegyei gondnokot s a többi világi férfiakat éltette. — Másodiknak **Péter Mihály** szólott, a ki **Dókus Ernő** világi tanácsbíró és konventi végrehajtó-bizottsági elnököt, „a lelkészeknek nemeslelkű fáradhatatlan jóakaró barátját” éltette. — **Dókus Ernő** a lelkészekért emelt poharat. r. l.

— **Öngyilkosság vagy gyilkosság?** Nagymihályon április hó 2-án **Metényi István** 65 éves munkást lánya lakásán, vértócsában fekvé, átmetszett nyakkal, halva találták. — Az öreg munkás a tűzhelytől egy lépésnyire arccal a földnek feküdt, feje alá téli kabátja voit szépen összehajtott helyezve, kezei pedig mint egy csöndesen szunnyadóé, mellén keresztbe voltak összetéve a halottól 80 cmnyire feküdt a véres borotva, tőle másfélméternyire egy balta hevert. — A halott lánya özv. **Hrehovesik Györgyné** ingerlékeny, nem éppen jó természetű asszony bemondása szerint az öreg este erősen bepálinkázott s házakban azért perpatvar volt; — reggel pedig, állítólag azért, mert az asszony szolgálatba készült menni és így az öregot magára hagyni kényszerült, apja baltával feléje rontott s megöléssel fenyegette, mit az asszony magától elhárított; később koresmába ment s újra pálinkázott, de mihamar hazatérvén, követte volna el szörnyű tettét. — Különös, hogy midőn **Somossy Sándor** szolgabíró a tett színhelyére ért, az asszony már intézkedett, hogy halott apját cigányokkal a házból kivitesse; gyanus, hogy a halottól nem messzire cső hideg tűzhely fala nagy darabon véres és törlesszerű, — a halottnak egyik esizmája is a vértől meg volt törölve s legfőbb, hogy az asszony férjét éppen most egy esztendeje hasonló körülmények közt találtak átmetszett nyakkal. **Somossy Sándor** szolgabíró a gyanus esetet a járásbíróshoz tette át. r. l.

— **Mi okvetlen szükséges minden hölgynek?** Szép, tiszta, üde arc! Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon elismert és kedvelt **Margit** crém használatával érhető el. E teljesen ártalmatlan törvényesen védett arkenőcs, mely sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és az arc mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat kisimítja és az arcnak finom, fiatal, rózsás színt ad. Kapható a készítőnél: **Földes Kelemen** gyógyszerésznél **Aradon** és minden gyógyszerárban. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. I.

— **Hirtelen halál.** Takács János mihályi származású 54 éves napszámos, favágás közben tegnapelőtt a Gyula-lakon hirtelenül rosszul lett, s mielőtt orvosi segítségben részesülhetett volna, meghalt. Szívrohantól ölte meg. Hulláját a közpórház halottas-kamarájába szállították.

— **Helyreigazítás.** A sárospataki ipartestületi béli felülfizetők névsorából tévedésből a nagys. Ballagi Géza dr. ur neve kimaradt 10 korona felülfizetéssel. — S.-Patak, 1900. ápril hó 1. **Tarcal János** ipt. jegyző.

— **A búrok barátja.** Egyik borbélyműhelyben az érdemes és tiszteletre méltó segéd rendkívül nagy érdeklődéssel olvasta az angol-búr háborúról szóló híreket, mint tándorithatatlán búr-barát, dühös pillantásokat vetett a betűkre, melyek az angolok előnyomulását hirdették, ellenben mosolygott, ha búr előnyökről emlékezett meg az újság. E pillanatban kliens érkezett, a ki helyet foglalt a tükör előtt és kézmozdulattal intette, hogy borotválkozni kíván. Habverés, borotvafézés jelezte, hogy a mütét nem sokára kezdetét viszi. A kliens mit sem szólt, a borbély pedig rettenetes kinokot szenvedett, hogy nem beszélhet. Türt egy ideig, de érezte, hogy megpukkad, ha benne marad a mondani valója. — Igenis: méltóztatott olvasmányozni, hogy Délafrika virulmányain a harc eleme dühöngvén vitéz búrjaink kiirtványozására — noha Ejjropa szemé görbén pillantványozza a népszabadság lenyirattatását — **Yes sir!** felelte a kliens, a ki különben a britt orosz-lán nyelvéből csupán avval a két szóval van személyes ismeretségben. E pillanatban a borotva megrándult s a kliens érezte, hogy álla hegye bőrfolytonossági hiányban szenved, a mifelingerele. — Mi az istennyilat csinál, — kiáltott a félig borotvált ur, — csak nem akar összeapritani?! — Igenis nem, de angol szólamra fülelvényezvén, karom rángizma megbicsaklott. Inkább méztatna búr nyelven zengevényezni becses kiszólalmját. — Jó, jó, de mi lesz ebből a vágásból? — Sebhely, melyet, az angol-búr háboruszkodásban méztatott kapni, mint az angol, lévén, én búr, ámbár, hogy Ejjrópában. . . Bs.

— **Szakácsy Károly** eukrászatában egy jó házból vagy 13—14 éves fiu tanulól felvétetik.

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltetnek. — fekete, fehér és színes, 45 krtól 14 ft 63 krig méterenként. Mindenkiéne póstabér és vámentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig póstaforudaltal** küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **se.yemgyárai Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragsztandó — 1.

Irodalom.

Az „**Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez**” c. havi folyóiratunknak 1900. évi, egyzersmind a VI. évfolyamnak **áprilisi** füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Obszidián-eszközök a Bodrog környékén. **Rómer Flóris** u. 2. Zemplén-vármegye történelmi földrajza (XXI. közl.) Irta: **Dongó Gy. Géza.** — 3. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (50. folyt.). Latinból: **Dongó Gy. Géza.** — 4. Történelmi jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (50. folyt.). Latinból: **Dongó Gy. Géza.** — 5. Babotsay Izsák. **Tarcal** v. notariusának naplója. (4. folyt.) Közli: **Hubay Kálmán.** — 6. **Szirmay András** naplója, (46. folyt.) Közli: **Karsa Ferenc.** — 7. A sárospataki ev. ref. főiskola rövid története. (2. folyt. két képpel). Irta: **Szinyei Gerzson.** — 8. **Levelesada:** A br. Sennyey-család levelestárából. (VII.) Közli: **Lojda József.** — 9. **Zombory Hasznos Péter** nemesi kiváltság-levele. (2. folyt. és vege.) Latinból: **Matolai Etele.** — 10. Sárospatak régi jegyzőkönyveiből. (V.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 11. A tarcali „Szarvas” szőlő történetéhez. Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 12. **Rakoczi,** vagy **Zrinyi-kincsek.** (I.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 13. **Trautsohn** herceg birtokba helyezése. Közli: **Fodor Jenő.** — 14. Fenyegető level a husszitáktól. Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 15. **Irodalom:** Árpádkori sirleletek Zemplén-vármegyében. — 16. A „Nagy Iván” család-történelmi értesítő. — 17. **Tárca:** A homonnai Drugeth-család romlása. (I.) Irta: **Takács Sándor.** — 18. A szerkesztő póstája. — A havonkint 2—2 nagy iven megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 4 korona 80 fillér. — **Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk vizsontagságos története érdekel; főkepp pedig ajánljuk a községek figyelmébe; annyival is inkább, mert ebben az évfolyamban is tart meg az egyes községeknek külön-külön történelmi és helyrajzi ösmertetése.**

Magyar Kritika (szerkeszti **Benedek Elek**) III. évfolyamának 13. száma a következő tartalommal jelent meg:

Folytatás a II. mellékleten.

Felekezeti irodalom: B. E.

Még néhány szó filozófiai mizériákról: Vox Clamantis.

Kacziány, Petőfi: —b. —n.

Cervantes Saavedra, Az elmés nemes Don Quijote de la Mancha: kg.

Malonyay, Az utolsó: Lázár Béla dr.

Tormay, Apród szerelem: Hamvai Lajosné. Margalits, Horvát-magyar és magyar-horvát zsebszótár: Popovics Iván.

Békésy, Hatósági eljárás a hevenyfertőző betegségek korlátozása körül: Juba Adolf dr. Kelemen, Közgazd. képek Nyugat Európából: T. B.

Mocsary, Hogyan bánjunk könyveinkkel? B. L. Thury, Asszonyok: Zlinszky Aladár. Irodalmi hírek. — Folyóiratok. — Megjelent könyvek.

A „Magyar Kritika“ egész évi előfizetése 10 korona. Kiadóhivatala Budapesten, VI. Szondy utca 94/B. szám alatt van.

Szenásy, Hoffmann és Társa

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsi utca 4. Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok, valamint gyöngytűlűs és point-lace ruhák és point-lace-kelmékből. Fekete, fehér és színes selyemkelmék 85 krtól 14 frt. Foulard-Pongis és Satin-Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Angol mosó selyem 80 cm. szélességben 1.25 krtól kezdve. Mintákkal kívánatra készítséggel szolgálunk.

Egyesületi élet.

A „S.-a.-ujhelyi kereskedelmi társulat 1899. évi jelentése.

Irta és az 1900. évi apr. 1-én tartott közgyűlésén felolvasta: Schneider J. társ. titkár.

Tisztelt Közgyűlés!

A s.-a.-ujhelyi keresk. társulat a mai nappal betöltötte 6. évéből álló ciklusának felét és így az Alapszabályok értelmében a három évre megválasztott tisztikar köszönettel adja vissza megbízását azon fórum kezébe, honnan vette, a közgyűlés e jogával élve, mai napon új választást eszközöl.

De mielőtt erre rátérnénk, az elnökség és választmány kötelességének tartja e helyen nyilvánosan beszámolni a társulatnak anyagi, szellemi ügyeiről és ha nem is dícsereket tudunk valami nagy, fényes eredményekkel, a mi a forgó viszonyoknál nem is lehetséges, de valamit, mit e szerény viszonyok között tenni lehetett, nem mulasztottunk el megtenni. Törekedtünk éber figyelemmel kísérni a kereskedelmi téren felmerült bajokat és akadályokat; rendelkezésünkre állott erővel, az illetékes hatóságok igénybevételeivel a mit lehetett eltávolítottunk.

Amde mikor országos érdekű dolgokról van szó és nem csekély mérvűekről, ne ámtisuk magunkat azzal, hogy a kifejezett óhaj és kívánság, a kimondott szó már igévé válik, testet ölt.

Az ily érdekközösségekben a kárt valló féllel szemben mindig áll egy, a hasznot élvező másik fél és saját érdekében az is elkövet minden lehető, hogy lábai alul a talajt el ne vesztse.

Szavaim igazolására csak arra mutatok, hogy a keresked. társulat keletkezése óta folyton szorgalmazza a helyi kereskedelemre annyira káros utazó ügynökök visszaéléseinek megakadályozását (mert a házaló kereskedés tilalma Ujhely városára megadatott) és mikor ez az ország minden részéről, a keresked. kamarák közbejöttével megakadályozni céloztatik, akkor a budapesti k. kamara, mely tekintélyre nézve az első helyen áll, állást foglal az egész mozgalommal szemben, mert természetesen az ő érdekébe ezt kívánja és sajnos, hogy ez legközelebb állván a keresked. kormányhoz ott befolyásukat érvényesítik. A választmány el is határozta, hogy ez ügyben országos mozgalmat indít a társégyesületekkel, de határozatunk közben a temesvári keresked. társ. ugyanezt tette és így mi is kijelentettük hozzájuk való csatlakozásunkat.

Megnyugtatóan van szerencsénk jelenteni, hogy közvetlen személyes tapasztalatból tudjuk, hogy az egész törvényjavaslat készen van a miniszteriumban és rövid idő alatt törvényerőre emelkedik; csak azért késik, mert ezzel egyidejűleg a keresk. törvény más irányu hiányai szintén revízió alá kerülnek.

Egy másik, folyton szönyegen levő tárgyról kell megemlékeznünk, az önállóan létesítendő beteggyógyító pénztárról, mint olyanról, mely keresztül vihető nem volt, miután a miniszter óvakodik oly helyen létesíteni új pénztárt, hol a már meglévő kerületi általa károsíthatnák, de a mint számot vetettünk magunkkal, a korlátozott számú tagok mellett a kiadás felémésztette volna a jövedelmet, mielőtt céljának

megfelelhetett volna, a hozzájárulás pedig még meghaladta volna a mostanit is.

A megváltozott viszonyoknál fogva, de még azok nélkül is a társulat teendője, minél nagyobb befolyást nyerni a kerületben, hogy jogos igényei kielégítést nyerjenek.

A társulatnak egyik legfőbb működési tere a ker. tanonciskola fenntartása, mely iskola 5 évi fennállása óta több, mint 250 k. tanulónak nyújtott általános és szakkiképzést és mint remélhető ezek is nagyobbítani fogják egy szakképzett kereskedő osztály kontingensét, mely egyedül a társulat érdemének lesz betudva.

Az iskolában ez évben 63 tanuló van 3 osztályban beírva. A kiadások teljes fedezetet találtak a nyert segélyekben és a társulat hozzájárulásában.

Igy S.-A.-Ujhely r. t. város érdemes tanácsa 450 koronát szavazott meg az iskola segélyezésére, de ez alig jöhet számba ama erkölcsi támogatás mellett, melyet a tanács részéről nyer az iskola és a kereskedelmi társulat. Az iskolamulasztások lehető kis számba apadtak. Állami segélyt 300 koronát, a ker. kamarától 300 koronát, a segédek továbbképzésére külön 100 koronát, a helybeli pénztáratól 150 koronát nyertünk. Fogadják e helyen is a kegyes támogatásért a társulat mély és hálás köszönetét.

A társulat hogy társadalmi uton is életelt adjon magáról, elhatározta a választmány, hogy beteg és segélyre szorult kereskedő segédek, tanulók segélyezésére alapot teremt és ennek javára jótékony célú táncmulatságot rendezett, mely nem csak erkölcsi, de anyagi sikere tekintetében is egyike volt az idény legszebb mulatságainak tiszta jövedelme, mely meghaladja a 600 koronát, a kijelölt célra kamatoztatni fog és hozzá lesz esatolva egy már régen kamatozó ily célú alaphoz, az illető betegek hozzájárulásával.

A választmány legutóbb tartott gyűlésében tárgyalta és jóváhagyta a múlt évi számadásokat és a jövő évi költségvetést, melyet a közgyűlésnek elfogadás és jóváhagyás céljából előterjeszt és kéri ennek kapcsán a felmentvény megadását; egyben elfogadta egyik tagjának indítványát, melynek értelmében megkerestetik a gazdasági egyesület, hogy gabnavásárok és borkóstolóvásárok alkalmából vonja be a társulatot, hogy a maga kebeléből egyes szakközvegeinek kiküldésével egy a társulat mint a gazdasági egyesület érdeke és célja ez által előmozdításuk.

Társulatunk 3 évi fennállása óta számban különböző okokból megfogott, új tagok gyűjtésével szándékunk a társulatot gyarapítani, mert egyesülésben, összetartásban van az erő, mely az egyednél számot sem tesz, pedig a kereskedelmi érdekek, a folyton rosszabbodó viszonyok kívánatosá teszik jobban mint valaha, hogy az országban minél több és minél erősebb társulati élet pezsdüljön fel, kik segítségére jöven a kamaráknak, ellensúlyozhatják a kereskedelmet oly gyakran sújtó bajokat és akadályokat.

És most midőn köszönetet mondunk a közgyűlésnek a belénk helyezett bizalomért, mandátumunkat visszaadjuk azon megnyugvással és tudattal, hogy tehetségünk szerint minden szívesen elkövettünk, hogy a társulat ügyét előbbre vigyük. A közgyűlés tetszése és joga szerint válassza meg új tisztviselőit; mi csak azt óhajtuk és kívánjuk, hogy kedvezőbb viszonyok befolyása alatt, fokról-fokra sikerüljön az új tisztikarnak a társulat felvirágzását előmozdítani.

Köszönetet mondunk városunk polgármesterének, ki mint I. fokú iparhatóság, a legjobb akaratot, legmesszebb menő támogatást tanúsította társulatunk iránt, — továbbá Staut József iparhatósági biztosnak szíves megjelenéséért. Végre az isteni gondviselés áldását kérve a társulat működésére és elérendő sikereire, a jelentést a közgyűlés szíves elfogadására ajánljuk.

A s.-a.-ujhelyi iparosok önképző- és olvasóköre.

E név alatt fogja folytatni az iparos önképző-kör ama hasznos és áldásos munkálkodását, melyet — csak rövid megszakítással — a multban kifejtett Hericz Sándor, kit a f. évi apr. 1-én tartott közgyűlés újból közakarattal és nagy lelkesedéssel elnökké választott tudatában van annak, hogy milyen nagy feladatok várnak erre az újjászervezedett körre. Már is érintkezésbe lépett az ipar-testület elnökével s kérte, eszközölje ki az ipartestületnél a kör szubvenzionálását, amit az elnök szívesen meg is ígért. E héten pedig egy szűkebb körű bizalmas értekezletre hívta össze az önképző kör néhány tagját, hogy velük a kör megismosodására és felvirágoztatására vezető intézkedéseket megbeszélje. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy az elnök lelkes felhívásában szólítsa fel az iparosokat és azok alkalmazottjait tömörülésre, azonkívül gondoskodjék oly alkalmas helyiségről, mely

a tagoknak kellemes otthont nyújtson. Hogy pedig a kör a jövőben akadálytalanul folytathassa közhasznú tevékenységét és teljesíthesse kulturális missióját: az értekezlet az alapszabályok teljes átdolgozását határozta el.

A „Vörös-kereszt egyesület“ fiókja

Nagymihály községben újból megalakult. Az alakuló gyűlés, melyet Sulyovszky István hívott össze, f. hó 1-én tartott meg az állami kisdudó helyiségeiben. A szép számmal megjelent, nagybárára hölgyközönség, miután elnökül Szirmay Józsefet és jegyzőül Füzesséry Dezsőt megválasztotta, Sulyovszky István előterjesztésére egyhangulag kimondta a megalakulást s a tagok gyűjtésére nyomban Füzesséry Tamásné, Kerekes Pálné dr.-né, Glück Samuné dr.-né, Búray Gusztávné, Tarnóvszky Istvánné dr.-né, és Fuchs Ignác dr.-né urnöket kérte föl; kik ha megbízásuknak eleget tesznek, fog megtartani az első közgyűlés, melyen a tisztikar s választmány választatik meg.

Nyilvános köszönet és elszámolás.

A március hó 25-én Varannón megtartott és a varannói izr. nőegyesület javára rendezett, táncal és tombolával egybekötött műkedvelői előadás a következő eredménnyel végződött.

Bevétel jegyekért . . .	286 korona 70 fillér.
Tombola jegyekért . . .	160 korona 10 fillér.
Felülfizetésekből . . .	269 korona 60 fillér.
összesen . . .	716 korona 40 fillér.
kiadás . . .	340 korona 64 fillér.

Marad tiszta jövedelem 375 korona 76 fillér.

Felülfizetni szívesek voltak 20—20 koronát: Csöke József dr. és Kornfeld Mór. — 10—10 koronát: Diószeghy János, Steiner József és Weinberger Artur. — 8 koronát: Friedmann Vilmos. — 7 korona 20 fillért: Horváth Sándor (Nagymihály). — 7 koronát: Landeszman Mór. — 6 korona 20 fillért: Mandel N. — 6—6 koronát: Lefkovits Adolf, Cséri Herman, Rosenblüth Sándor, Klein Miksa és Lutvák Sámuel (Kelese). — 5 korona 60 fillért: Verner Gyula. — 5—5 koronát: Blum Márk, Szendrei Lipót, Kramer Sándor és Enyedi Béni (Budapest). — 4 korona 40 fillért: Loisch Béla. — 4—4 koronát: Weiszberg Márk, Lefkovits Márk, Mandel Lipót (N.-Ráska) Blum Zsigmond, Blum Ignác, Spiró Náthán, Reich Miksa, Kende Miksa (Gálszécs.) Füzesséry Pál, Füzesséry György, Grünvald Mór, Landeszman Miksa (S.-A.-Ujhely), Blum József és Stern László. — 3 korona 60 fillért Gaál Sándor és Pereszély István. 3—3 koronát: Steiner József (A.-Hrabóc), Stern Armin, Neumann Herman (Zamutó). — 2 korona 40 fillért: Friedmann Sarolta. — 2—2 koronát: Weiszberg Ignác, Schönberg Manó és fia, Merleider János, Filieskó Miksa, Strompf Pál, Gutmann Aron, Májer Márkus, Weinberger Miksa és Lefkovits Márk (Budapest). — 1 korona 20 fillért: Udvardi Viktor és Reisz Márk. — 1—1 koronát: Földes Albert, Sztankó László, Letényi Armin.

Fogadják e nemesszivü adakozók hálás köszönetünket.

Ez alkalommal kedves kötelességünknek ösmerjük el mindazoknak, kik a műkedvelői előadásban és a rendezésben résztvettek, névszerint: Simonovits Ignác dr.-né, Földes Albertné, Landeszman Mórné és Blum Hermin urhölgyeknek; Földes Albert, Somogyi Izidor, Ureczky Sándor, Roknstein József uraknak mint műkedvelőknek; Cséri Herman, Blum Márk, Friedmann Vilmos dr., Lefkovits Adolf, Simonovits Ignác dr. és Weiszberg Márk rendező bizottság tag uraknak őszinte hálánkat és igaz köszönetünket kifejezni.

Kelt Varannó 1900. április hó 4-én.

A varannói izr. nőegyesület nevében:

Lampel Nándor, Cséri Hermanné,
titkár. elnök.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— A rovatért felelős: A szerkesztő-bizottság. —

Minden kézirat Beregszászy István, szerk. biz. elnökhöz küldendő S.-A.-Ujhelybe.

A hála és szeretet ünneplése.

(Dezső Lajos 25 éves igazgatói jubileuma. 1900. apr. 4.)

Azok a férfiak, kik tehetségükkel oly eszmék szolgálatába állanak, melyeknek diadalra juttatása által a nép, a nemzet boldogulását eszközlik; azok a mi valódi jótévedők, a mi jövendőnk önzetlen, nagylelkű megteremtői; azok a nemzet igazi vezérei, lobogó fáklyái, fénylő csillagai, melyeknek fénye mellett meg-

találjuk azt az utat, a melyen haladnunk s megjelölve látjuk a célt, a melyre törekednünk kell.

Egy ily jótévő, egy ily vezér 25 éves igazgatói működésének évfordulóját ünnepeltük meg ápr. 4-én Sárospatak városának nagytermében. Messze földről, távoli vidékekről sereglettek össze a nemzet legszerényebb munkásai közül azok, kik ennek a jeles vezérnek tanításaitól, eszméitől, lelkesedésétől áthatva szálltak ki a küzdő térre, hogy ott esendesen, zajtalanul rakosgassák az emberi nem civilizációjának fundamentumát, világosságot gyujtsanak ott, hol addig a sötétség honolt; eljötték a hálás tanítványok, hogy átnyujtsák a legszebb jutalmat, a tisztelet, szeretet és hála koszorúját nagy mesterüknek, Dezső Lajosnak, ki 25 évvel ezelőtt e napon esküdt hűséget a magyar nemzeti nevelésügynek, 35 évvel ezelőtt lett szellemi harcossá annak a nagy eszmének, mely a magyar nemzet művelődését, az embernek emberré való nevelését van hivatva fejleszteni. — A hálás tanítványokhoz csatlakoztak tisztelői; megjelentek Sárospatak tisztviselői és polgárai, hogy ez évforduló alkalmával részt kérjenek az ünnepségből, hogy kifejezzék tiszteletüket, hódolatukat a nagyférfiú iránt, ki már 25 éve terjeszti a népnevelés magasabb eszméit városuk falai között s hogy megmutassák azt, hogy a magyar tudatában van a népnevelés fontosságának s hogy meg tudja becsülni nagyjait.

De ki ne hajolna meg egy oly férfiu előtt, ki 25 hosszú éven át fáradhatlan buzgalommal, önzetlen lelkesedéssel lobogtatta immár 25 éve azt a zászlót, melynek hűséget esküdt. — Tanít, nevel, lelkesít, bátorítja a csüggedőt, felkölti az ifjui lélekben a népnevelés és hazá iránti szeretet szent érzelmeit, önmagában nyújt példát arra, hogy lehet a magyarnak nemzetét igazán szolgálni, hogyan kell a hazát igazán szeretni. Kedves Kartársaim! Ime, előttünk a példa... kövessük őt, a nagymestert s beteljesednek a „legnagyobb magyar“-nak jós igéi: „Magyarország nem volt, hanem lesz.“

A jubileumi ünnepély lefolyása a következő volt:

Az ünnepélyen résztvevők d. e. 9 órákor a városbáza nagytermébe gyűltek össze, hová az ünnepeltet Vágó Gyula vezetése alatt a volt tanítványokból alakult küldöttség hívta meg, kit lelkes éljenzéssel fogadtak. Az ünnepélyt a tanítóképző intézet énekara Hodossy Béla vezetése mellett Mozárt: „Himnusz“-ának kifejezőesteljes éneklésével nyitotta meg. Ezután Hubay Bertalan lépett elő s egy szívből jövő, szívhöz szóló valóban szép beszédben tolmácsolta az ünnepeltnek a volt tanítványok nevében azt a hálát, szeretetet és tiszteletet, melyet jeles vezérük, nagy mesterük iránt viseltek s átnyujtotta azt az 500 kor. alapítványt, melyet az ünnepelt nevére volt tanítványai tettek le azzal a kijelentéssel, hogy annak célját maga az ünnepelt határozza meg. Az ünnepelt emelkedett fel ezután s a szív mélyéről jövő igen meleg szavakban mondott köszönetet a volt tanítványok szeretetének megnyilatkozásaért; köszönetet mondott az alapítvány tételéért, mi által fényt derítettek az intézetre; köszönetet az intézet nevében, mint a melynek szellemi érdeke ápolására nincs alapítvány; köszönetet a maga nevében különösen azért, hogy reá bízták az alapítvány céljának meghatározását. — „Adasának — ugymond — ez alapítvány kamatai az erkölcsi magaviseletben kitűnő ifjunak.“ — Ezután Molnár János Sárospatak főbírája vezetése alatt a képviselőtestület és a polgárság járult az ünnepelt elé. Szónokuk szép beszédben adott kifejezést azon nagy örömkönek, hogy ily nagy férfit tisztelhetnek 25 év óta városuk falai között és képviselőtestületükben. — Az ünnepelt meleg szavakban mondott köszönetet a város polgárainak, különösen megemlékezve Molnár Jánosról, volt tanítványáról, ki a képeze iránt jelenleg is a régi munkás szeretettel viseltetik. Ezután az énekara adta elő a XXIII. zsoltárt, Kleinnak e nehéz darabját szabatosan, érzéssel és hatással. Majd Palágyi Lajos tk. tanár, kosorusz írónk, lépett az ünnepelt elé s egy magas szárnyalású, költői eszmékben gazdag beszédben gyönyörű párhuzamot vonva a tanító és író között, üdvözölte őt az írók nevében: „Üdvözlöm — ugymond — a kitűnő tanítóban az író, a tanítóban a kitűnő író“ — s átnyujtá az általa összeállított „Emlékalbumot.“

Ekkor jelent meg ünnepeltünk előttünk az 6 teljes nagyságában. Egy eszmedus remek beszédben mesteri ékesszólással mondott köszönetet a reá nézve oly meglepő és nagybecsű emlékéért, üdvözölvén egyszersmind annak létesítőjét, Palágyi Lajost, s benne a kosorusz író. — Végül a képzőintézet jelenlegi növendékeinek nevében Fekésházy József IV. éves növendék nyújtott át egy remekművű ezüst serleget, a szeretet hangján kérve igazgatójukat, hogy fogadja azt el tőlük emlékül. — Az ünnepelt meghatottan köszönte meg a szeretetnek ezt az örök zálogát. — A hálaadás, a kegyeletes megemlékezés és könyörgés pohara lesz ez nekem — mondá

— míg Isten életének kedvez. A programnak utolsó pontja nemzeti „Himnusz“-unk volt, melyet az énekara lelkesen adott elő; a lélekemelő ünnepély azonban csak a „Szózat“ éneklésével végződött, melyet az egész ünnepelő közönség állva énekel.

Az ünnepelő közönség nagy része ezután a kepezdéhez vonult, hol az ünnepelttel magát lefényképezette; majd 1 órákor ismét a városbáza nagytermében gyülekezett, hol már felterített asztalok, kitűnő magyaros ebéd vártak. — Az első pohárköszöntőt Molnár János, főbíró, mondta a legelső magyar emberre, a királyra. — Majd Hubay Bertalan ürítette poharát Wlassics Gyula Dr. vall.- és közokt. miniszterrel Palágyi Lajos Zemplén-vármegye főispánjára, Hodossy Béla a „Zemplén-vármegyei tanítóegyesület“ nevében az ünnepeltre, Dezső Lajos volt és jelenlegi tanítványaira, Fodor Jenő, Nagy Sándor, Kőszeghy István, Róth Zsigmond, Abonyi Lajos az ünnepeltre, Beregszászy István a jelenlegi tanítványokra, Schneider Jakab Palágyi Lajosra, Veress Ferenc az ünnepelt nevére és családjára, Witt József az ünnepelt nevére, Dezső Lajos Sárospatak jelenlegi polgáira, Abonyi az ünnepelt családjára, Horváth Mátyás az ünnepeltre, Kapitány János a rendezők nejeire, Hubay Bertalanné és Molnár Jánosné öngyásáigra, Palágyi Lajos a jelenlegi tanítóknak, az ünnepelt 2 leányára. Litkey György Hodossy Bélára és az általa vezetett énekarrára, Veress Ferenc az ünnepelt távol lévő fiára, ifj. Dezső Lajosra. — Ezután Palágyi felolvasta azokat a sürgönyöket, melyekben az ünnepeltet azok üdvözölték, kik nem jöhettek el személyesen részt venni az ünnepségen. — Toasztot mondtak még Toka János az ünnepeltre és családjára, Kóta Sámuel Dezső Lajosra, Hodossy Béla Beregszászyra, Molnár János a tanítókra, Palágyi Lajos az ifjusági olvasókör nevében az ünnepeltre és még sokan, mindannyian a szeretet és hála érzelmeinek adva kifejezést.

A kedélyes ebéd fél 5-kor ért asztalbonthatáshoz, a mikor az ünnepelt bucsut vett tisztelőitől s családjára távozott; de az ünnepelő legnagyobb része ott maradt, a fiatalok pedig Jónás cigány hegedűjétől feltüzelve a kedves háziasszonyokkal és a felszolgáló kedves és szép leányok táncra perdült s oly tüzzel járta nemzeti táncunkat, hogy később már az öregebbjei is közéjük állottak.

Nem volna azonban referádám teljes és hálátlanok érezném magamat, ha meg nem emlékezném Molnár János, Hubay Bertalan és Palágyi Lajosról, mint a kiknek a szép ünnepély rendezését köszönhetjük, valamint azokról a lelkes nőkről, különösen Molnár Jánosné és Hubay Bertalanné öngyásáigra, — akik az ünnepelő közönségnek nem csekély fáradsággal járó ellátásáról gondoskodtak. — Isten éltesse boldogan mindnyájukat!

Molnár Gyula.

Felsőköri gyűlés.

A „Zemplén-vármegyei tanító-egyesület felső köre“ 1900. évi április hó 2-án Gálszécsen tartotta tavaszi gyűlését, mely a kedvezőtlen időjárás dacára látogatott volt, vármegyénk érdeműs tanfelügyelője, a vármegyei tanító-egyesület derék elnöke, a gálszécsi állami iskolai gondnok, több lelkes s mintegy hatvan tag feszült érdeklődéssel vett részt e minden pontjában kiválóan sikerült gyűlésen; e meleg érdeklődés fényes bizonyítéka annak, hogy a vármegye északi járásainak tanítóiban a multakban tapasztalt lelkesedés nem aludt ki teljesen, sőt ma újult, hatványozott erővel kér részt a népoktatás fejlesztésének nagy munkájában.

A gyűlés pontban 10 órákor az állami iskola felsőbb osztályainak két hangon kellő precizitással előadott himnuszával s egy kiválóan betanított hazai induló éneklésével vette kezdetét, Mathiász József elnök mélyen átértett s fenkölt szellemű megnyitó beszédében, midőn a tanítói állás nehézségeit, de magasztos voltát és az ezekből folyó kötelemek sokaságát előadja, rámutat a jövő irányra s a szoroson vett tanítás mellett célozza, miként legfőbb súly fektetessék az erkölcsi élet ápolására, a jellem fejlesztésre és a testi erők fokozására s kartársai lelkére köti, hogy ez irányt szem elől ők se téveszessék. A gálszécsi állami iskola gondnoksága nevében és a beteg elnök megbízásából Novák István dr. gondnoksági tag rövid, de szívből fakadó beszéddel üdvözli a város falai közé jött tanítóereget s munkálkodásukra Isten áldását kéri; mire Mathiász elnök válaszul, kiemelve, hogy boldog a helység, ha kulturális fejlődésében a tanítókon kívül lelkes férfiak is közreműködnek.

Majd Nemes Lajos kir. tanácsos, tanfelügyelő szólott s a tőle megszokott ékes szavakban örömet fejezi ki, hogy a felvidék tanítóit ily szép számmal egybegyűlve látja, megragadja a kedvező alkalmat, hogy a magas Ministerium által a magyarosítás terén tett érdemek elismeréseképpen Mihalesik Teréz nagy-mihályi állami

tanítónőnek és Puha Demeter nátafalvai róm. kat. tanítónak adott 100—100 kor. jutalmat és Fábrián István abarai ev. ref. tanítónak az „Országos erkölcsi nevelő egyesület“ által küldött elismerő okiratot átnyujtsa; kellőképen méltatva mindhármuk érdemeit, a jelenlevőket a hazá iránti szent kötelesség; a magyar szellem hazafias ápolására buzdítja.

A tanfelügyelőnek lelkesítő beszédje után az iskola növendékei a szózatot, majd „Árpád apánk“ című hazafias dalt énekeltek; a remek betanítás az énekara kitűnő vezetőjének, Andrejkovits Pál, gálszécsi áll. iskolai igazgatónak érdeme.

Miután elnök a mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Zseltvay Bogdán és Fábrián István tagokat, a mai gyűlésből fölvevett jegyzőkönyv hitelesítésére Tódeszky Erzsébet és Vas József tagokat fölkerlte, kezdetül vette a gyűlés tulajdonképeni tárgysorozatának tárgyalása.

Neuwirth D. Anna gálszécsi állami iskolai tanítónő bemutatta Czukrasz Róza fonomimikai módszere szerint vezetett osztályát; még pedig végeztetett hangoztatási gyakorlatokat, betűismertetést, a betűk szóba vonását, bemutatta az általa eddig elért eredményt, a tanítónő a fonomimikai módszerek szerintem egyedüli előnyét t. i. az osztály egyidőbeni, játszó foglalkoztatását érdekes előadásban hozta érvényre; ezzel kapcsolatban Tódeszky Erzsébet nagy-mihályi állami tanítónő jeles tudásával a fonomimikai módszer elméletét ismertette. Zseltvay Bogdán és Letényi Armin abbéli főlshólasá után, hogy a bemutatott módszert csak hosszabb és személyes gyakorlat után vélik elfogadhatónak, gyűlés úgy a szép tanításért, mint a fölolvasonak jknyvi köszönetet szavaz.

Féltizenkettőre járt az idő, midőn a gálszécsi áll. iskola tantestülete gazdagon megterített asztaloknál igazi magyar vendégszeretettel látta a jelenlevőket, hol Sárkány Imréné, Priekné, Andrejkovitsné és Neuwirth öngyásáigek kedves szeretetreméltósággal kínálgatták a jobbnál-jobb ételeket és italokat.

Rövid itt időzés után visszatértünk a gyűlés színhelyére, mikor is Zseltvay Bogdán varannói áll. isk. tanító olvasta föl nagy készütséggel megírt dolgozatát: „A népiskola maximális és minimális tanterve“ című. Fölolvasó a mai népiskolákat osztott, osztatlan s részben osztott s a szorgalmi idő tekintetében 10, 9, 8, 7, sőt 6 hónapig tartó iskolákra osztja föl; helyesen jegyzi meg, hogy az utóbbi, vagyis hat havi szorgalmi idővel rendelkező iskola nem egyéb, mint parodiája a népiskolának, képtelenség tehát az ily iskolától az általános tantervben foglaltakat követelni; hosszútalan foglalkozik a mai népiskola működési minőségének lényegével s végre ajánlja, hogy a mai osztatlan iskola számára az általános tantervből oly minimum állapíttassék meg, mit ez iskola sajátlagos körülményei és rövid tanidejénél fogva biztosan feldolgozhat s a mely tőle minden körülmények között megkövetelhető legyen; egybefoglalja tantárgyankint mindazt, melyek e minimális tantervbe felveendőkné lennének. Fábrián István, Vas József, Loykó Imre, Salgó Antal és Nemes Lajos tanfelügyelő általános helyesléssel fogadott fölshólasásai után, gyűlés, midőn előadónak szíves köszönetet mond, elhatározta, hogy az osztatlan népiskolák számára az egyetemes tantervből okvetetlenül egy minimalis tanterv készítését javasolja és ilyennek elfogadja az előadó által felolvasottat.

A következő fölolvásó Fábrián István abarai ev. ref. tanító volt, ki „Az alkoholizmus és a nép“ címen előbb fejtegeti az alkoholnak a szervezetre káros hatását, statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a számos öngyilkosság, a népnek elszegényedése az alkoholnak mértékfeletti fogyasztásából ered, majd előadja azon módotokat, melyek segítségével a köznép a korezmázástól és alkohol fogyasztásától elvonható; e célból felhívja szövetségre lépni az egyházat, vagyis a papot és az iskolát, vagyis a tanítót, kik egyesült erővel alakítsanak ifjusági dal- és olvasó-egyesületeket; határozati javaslatot nyújt be, melyben az ország összes tanító-egyesületeit az alkoholizmus meggátlására hívja föl. — Szabó Endre, Salgó Antal, Hodossy Béla és Nemes Lajos fölshólasása után gyűlés fölolvasonak jknyvi köszönetet mond, határozati javaslatát a vármegyei tanító-egyesület választmányához beterjeszteni rendeli.

A következő gyűlés helye Varannó. Mathiász József elnök záróbeszédében hálás köszönetet mond a vendégeknek, Nemes Lajos kir. tanfelügyelőnek és Hodossy Béla elnöknek, hogy gyűlésünket megjelenésükkel megtisztelni szívesek voltak.

Félhárom órákor a zöld asztalt a fehérrel cseréltük föl; az Erzsébet szálló éttermében rendezett közebéden a város intelligenciájának társaságában 95-en vettünk részt. Mihamar megindult a tósztok árja, melyek közül Mathiász József köri elnök első sorban Nemes Lajosért, a szeretett tanfelügyelőért emelt igen sikerült áldomásphárt. Ez után Andrejkovics Pál cse-

telte Hodossy Béla tanító-egyesületi elnöknek ily minőségben kifejtett táradhatatlan munkásságát és szerzett érdemeit, Zseltey Bogdán a járás főszolgabírójáért, Fábian István Sárkány Imre ev. ref. esperesért mondtak lelkes felköszöntőket, melyekre a szebbnél-szebb válaszok szintén megadattak, azonban ezekre térszűke miatt — a legnagyobb sajnálatomra — már ki nem terjeszkedtem. Meg kell említenem azonban még Mihály Andor rk. lelkésznek a tanítói állás magasztosságát fejtegető és a különböző felekezeti tanítókat egyetértésre buzdító magas szárnyalású beszédét és Nemes Lajos kir. tanfelügyelőnek erre adott lelkes visszhangját s ezzel a tudósítói tollat letezem. **László.**

A szerkesztő biz. postája.

H. B. Sárospatak A számadás térszűke miatt a jövő számra maradt

L. E. F. N.-Mihály A szép tudósításért köszönjük. Igen sajnáljuk azonban, hogy térszűke miatt egész terjedelmében nem közölhetjük. Jól esik hinnünk, hogy nem lesz belőle aprehenzió?

Zs. B. Varannó. Pár nap múlva válasz megy.

Közgazdaság.

A boldogulás útján. A gazdagságról azt tartották a nevéző filozófusok, hogy nem egyéb a szerencse és a halál versenyfutásánál. Mindenki arra van rendeltetve, hogy gazdag legyen, csak hogy sokan nem érik meg a vágyon beköszöntöt. A dolog attól függ, hogy melyik jut előbb az emberhez: a szerencse-e vagy az élet vége? Ezen bizony esakis nevéző filozófusok vizsgálódhatnak, azok is könyvek közt nevetve. Az élettel küzdő embernek ez a filozófia nem vizsgálás, hanem lemondás. Hanem a haladás, a mely a boldogulás útját egyengeti, az ő számára is talált vizsgálást. Olyan, a mely több a vizsgálat: eltető reményesség. Ez a találmány az osztályorsjáték. Vagy százötven esztendő, nálunk még csak három éves. De már nálunk is meggyökeresedett. Mert kielégíti az embernek a szerencséhez való jussát. Mert megadja minden embernek a becsületes gazdagodás lehetőségét és mert a nyereség fogalmát kihámozta rejtélyes burkából. A nyereség már nem vak szerencse, hanem valószínűség. Már nem bolond esély, hanem matematikai lehetőség. Mert az osztályorsjáték minden második résztvevőjének nyernie kell. Ha egyebet nem, a betétjét visszakapja. A mi azt jelenti, hogy a kockázat minimális. A fobb nyereségek száma is nagy, a summájuk pedig imponáló. Ezek, tízezrek, százezrek, még millió is nyerhető. Az osztályorsjáték felszabadította az embert attól a fatalisztikus megagyavástól, hogy a gazdagság beköszöntöt nem érheti meg. Ezer és ezer ember jutott jó módhoz néhány év alatt és nagy azoknak a száma, a kik egyenesen gazdagok lettek az osztályorsjáték által. A mely nem babonás alapuló lutri, hanem rendes üzlet a szerencsével. Fel is fogta ezt a középosztály és fel is karolta az osztályorsjátékot. A nyerők statisztikája azt bizonyítja, hogy a középosztály tagjai: kereskedők, iparosok, gazdák, hivatalnokok, latinerek keresik és találják meg benne a szerencsésüket. A vagyon függetlenségét, önállóságot ad, senki ezt jobban nem érzi, mint a szellem és a test munkása, a kinek a vagyonra való vágyakozása nem kapzsiság, hanem a függetlenség felé való törekvés. Ezt a törekvést kielégíti az osztályorsjáték, a mely a maga tömörkedő nyereségével és minimális kockázatával a szerencse levezékesését jelenti. A ködös epekedés helyébe a valószínűségben való bizakodás került. Mindenki számíthat már a jólét beköszöntőre, a nélkül, hogy léha ábrándozónak tarthatnák.

Az első leánykiházasítási egylet m. sz. márc. hó 25-én tartotta Schwarz Ármín elnöklele alatt számos tag jelenlétében XXXVII-ik rendes közgyűlést. Az évi jelentésből kivesszük, hogy az 1899. kezelési év kedvező és eredményes volt a mennyiben 14271 jutalék-rész lett utoljára beírva, mely tekintve a múlt évi általános rossz gazdasági viszonyokat, kielégítőnek mondható. A belépett tagok, valamint a beírt kedvezményezettek túlnyomó számban a legfiatalabb korosztályokhoz tartoznak. Bizonyítja ez, hogy az intézet az új beiratkozásokkal fiatal, életerős elemet nyert. Az 1899. év bevételét 2030452 k. 96 fillérrel minden czimletnél, tetemes emelkedést mutatnak. A kiadások 864882 k. 18 fillért igényeltek, mely összegből különösen kiemeljük a nászjutalék fejében történt kifizetéseket 529750 k. 76 fillérrel. Ez összeg 206 tagra 756 kedvezményezett javára, melyek közt 19 árva volt, oszlik meg. A legkisebb nászjutalék 600 korona, a legnagyobb 10360 kor. volt. Az évi bevétel-többletből 1000286 korona 76 fill., a matematikai díjtartalekhoz esatolendő, melylyel az 5120373 k. 78 fill.erre emelkedik. Az alapszabály szerű javadalmazásoknak eleget téve a nászjutalék fel- emelési alaphoz 82642 k. a külön tartalékhoz 33056 k. 80 fill. és a hivatalnokai nyugdíjalaphoz 4000 korona utaltattott. A mérleg főösszege 5824869 k. 20 fill., ez 1610943 k. 82 fill. tartalékban, 1792811 k. elsőrendű záloglevelekben, továbbá két intézeti hazban, melyek 15114 k. 48 fill. leírása után 1496353 k. 78 fill. értékben vannak felvéve, végre saját kötvényekre adott kölcsönben, kint levő díjkövetelésekben és pénzkészletben nyeri fedezetét. A közgyűlés az évi jelentést és mérleget tetszéssel tudomásul vette és a felügyelő-bizottság indítványához képest az igazgatóság- nak a felmentvényt megadta. A jegyzőkönyv hitelesítésével Steiner Ferencz és Raifay Károly urak bizattak meg. Miután még Krisztinkovich Béla főmérnök szövetkezeti tag indítványa, hogy az igazgatóságnak, különösen Schwarz Ármín elnöknek, a felügyelő bizottságnak jegyzőkönyvileg köszönet és elismerés szavazzassék, egyhangulag elfogad- tott, következett az új választás. Az igazgatóságba Schwarz Ármín, Kohn Károly, Dr. Wittmann Mór, Dr. Reich József, Eisler József, Herzfeld Zsigmond, Tsuk Sándor és Kohn Arnold hat évi időtartamra közfelkiáltással újból választottak. A felügyelő bizottságba szintén közfelkiáltással Dr. Alexander Bernát, Dr. Simonyi Zsigmond, Héger József, Wertheimer Albert, Weil Dávid 1 és Seifensieder József (új) egy évi időtartamra lettek megválasztva. A közgyűlés kivánságának megfelelően az elnök ajánlatára a visszalépett választmányi tagok ismét s Dietz Miksa, Lachnit János, Leichter Benő, Pruzsinsky József és Steiner Ármín mint új tagok választottak meg.

Városi és községi ügyek.

* **Városi közgyűlés.** S.-A.-Ujhely r. t. város képviselőtestülete a tagok élénk érdeklődése mellett f. hó 5-én tartotta rendes közgyű-

lését. A napirend előtt Székely Elek polgármester a meleg részvét hangján emlékezett meg néh. Molnár Pálról, a főtisztelendő kegyes tanítórend újhelyi társházának és főgimnáziumának volt rektor-direktoráról, korai haláláról, aki itt működésének rövid ideje alatt is osztatlan tiszteletét és becsülését bírta a közönségnek. Bejelentette egyúttal, hogy a város tanácsa ebből a szomorú alkalomból, a ft. rendkormányhoz részvétiratot intézett s a boldogultnak lelki üdvéért tartott rekviem részét vett. Megnyitó beszédében bejelentette a polgármester azt is, hogy a földművelésügyi kir. ministertől adomány- képp érkezett 1250 darab gyümölcsfát 96 birtokos között szétosztotta, a szintén adományszórt 2200 darab zöldgyümölcsöt pedig a jelentkező legszegényebb szőlőbirtokosok között fogja szétosztani. — A tulajdonképpen való közgyűlésnek első és legfontosabb tárgya volt, a polgármester előterjesztése az áll. ell. iskola kibővítése ügyében a közoktatásügyi kir. minis- ternek ama leiratára, a mely még nyolc tante- rem, igazgatói lakás és az ehhez szükséges mel- léképiletek felépítését célozza, — azzal a figyel- mettel, hogy a dolog nem teljesítése ese- tében megfontolás tárgyává tétetnék a már fennálló elemi iskola visszafelépítése. Ez a mi- nisteri leirat a képviselőtestületben kemény ki- fakadásokat idézett elő, és pedig annál az ok- nál fogva, hogy az elemi iskolával egyidőben felállítani ígért polgári leányiskola megnyitását a minis- ter költségfedezet hiánya miatt még mindig késlelteti. Különösen Fejes István re- formátus esp. lelkész szölt ehhez az ügyhöz ki- merítően és élesen hangsúlyozta meggyőző ér- velésében azokat a rendkívül nagy áldozatokat, melyeket a ref. hitközség az iskola létesítése érdekében és a mellett a kikötött feltétel mel- lett hozott, hogy az elemi iskola a polgári le- ányiskolával egyidőben nyitassék meg. Meczer Gyula és Dókus Gyula felszólalásaikkal támog- gatták érvelését, azután elfogadták a polgár- mester előterjesztését, hogy t. i. ebben a kér- désben memorándum szerkesztessék és azt Wlassics közoktatásügyi minis- ternek küldötsék nyujtsa át; ugyanakkor kéri fogják a minis- tertől a még szükséges építkezéseket, nemkül- önben a polgári leányiskola harmadik osztá- lyának már a következő iskolai évben leendő megnyitását is. — Ennek az ügynek letárgya- lása után Hornyay Béla dr. lelkes és hazafias indítványt tett arra nézve, hogy Kossuth Lajos hazánk nagy fiának, vármegyénk szülöttének és Ujhely egykori lakosa emlék-szobrának fel- állítása ügyében a multban megindult mozgal- om feleleveníttessék s a gyűjtés a vármegye hozzájárulásával újra megindíttassék. Az indít- ványt egyhangulag elfogadták és a gyűjtés mó- dozatainak megállapítása és foganatosítása cél- jából a képviselőtestület tagjai köréből nagyobb állandó bizottságot választottak. — Az önk- entes tüzoltó egyesületnek 1899. évi költség- vetését a tanács javaslatára tett módosításokkal elfogadták. — A Diána-kert megvételére, gőz- fűrdő építésére, a torna-csarnok környékének kiséjítatására és parkosítására, az állami elemi is- kola kibővítésére s a polgári leányiskola felépi- tésével járó költségek fedezésére, a tanács hatá- rozati javaslatának elfogadásával, kétszázezer korona törlesztéses kölcsön felvételét elhatá- rozták s az ügyeit megkötésével s a kölcsön felvételével a polgármestert megbízták. — Elhatározta a közgyűlés, hogy Ujhely város vadászati jogát, tekintettel a bér-befizetésénél és behajtásánál évek óta felmerült nehézségekre, többé bérbe nem adja, hanem a vadászat enge- délyezését bárca-rendszerrel házi kezelés alá veszi. A bibérczi utvonalon fekvő Ronyva-híd helyreállítása és az ugyanott levő földek bérbe- adása ügyében tett javaslatokat határozati erőre emelték. — A Csalogány, a Palotás- és a Virág- utcák rendezésére vonatkozó tanácsai javaslatok- at elfogadták. — A Dókus József elhalálozása alkalmából a családhoz intézett részvétiratra küldött köszönő levelet tudomásul vették. — Ezekután a közgyűlés több kevésbé kézzérdekű ügy elintézésére után d. u. 5 órakor véget ért.

Referens.

* **Allami anyakönyvi statisztika.** A sá- toralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. márc. 31-től 1900. ápr. 7-ig a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: 4 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 12 eset- ben; d) elhalálozott: 13 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész.

6034/900. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától. A 10 főszolgabírónak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

A fumei hadtengerészeti Akadémiában az 1900/1901. iskolai év kezdetén betöltendő egész ingyenes és féldíjmentes, valamint fizetéses és a'apítványi helyek betöltésére vonatkozólag kibocsátott, a „Budapesti Közlöny“-ben is meg-

jelent pályázati hirdetményt*) oly felhívással adom ki, hogy annak saját területén minél szé- lesebb körben leendő közzététele végett kellőleg intézkedjék.

S.-A.-Ujhely, 1900. március 20.

Matolai Etele, alispán.

6211. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 főszolgabírónak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

A közös hadsereg katonai nevelő és képző intézeteiben az 1900/1901 tanév kezdetén betöl- tendő magyar állami és magán alapítványi hely- kekre vonatkozó, a „Budapesti Közlöny“ hivatá- los részében is megjelent pályázati hirdetményt**) oly felhívással adom ki, hogy annak saját ha- tósága területén és különösen a városi elemi, továbbá a felsőbb nép- és polgári iskolákban leendő közzé tétele végett azonnal intézkedjék.

Ezen pályázati hirdetménynek a közép iskolákban leendő közhirrejtételéről a vallás és közoktatásügyi minis- ter 6 nagyméltósága gon- doskodik.

S.-A.-Ujhely, 1900. március 20.

Matolai Etele, alispán.

6207/1900. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 főszolgabírónak és S.-A.-Ujhely pol- gármesterének.

Alábbi pénzügyminis- teri rendelet másola- tát a legszelebb körben leendő közzététel vé- ggett megfelelő intézkedés végett kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1900. március 20.

Matolai Etele, alispán.

Másolat

Rendelet a korona értékre szóló öt koronás ezüst érmek forgalomba hozatala tárgyá- ban. A cs. kir. osztrák pénzügyminis- teriummal létesített megállapodás értelmében a korona ér- tekre szóló öt koronás ezüst érmek kiadása f. évi március 15-ikével megkezdődik. Az öt koronás érmek, és pedig úgy a magyar mint az osztrák veretűek, az 1899. évi XXXIII. t.-c. IV. cikke értelmében mindazon fizetéseknek, a mely- keket 1 korona értékben teljesítendő, névérték- ben fogadandók el. A magán forgalomban azon- ban senki sincs kötelezve öt koronásokat 250. korona összegben tul fizetésképp elfogadni, míg az állami és a többi közpénztárak az öt koronásokat fizetésképp korlátlanul elfogadni tartoz- nak. Az öt koronások a budapesti magy. kir. pénztárak által más törvényes fizetési eszközökre átváltatnak. Az öt koronások kiadását az osztrák magyar bank pénztárai (a budapesti főinté- zet és az összes fiókintézetek pénztárai) eszközö- lik, egyelőre azonban csak a rendelkezésre álló készlet erejéig ausztriai értékű öt forintos állam- jegyek beszoállítására ellenében és ilyenmő államjegyek megfelelő összegének visszatartása mellett. Budapest. 1900. évi március hó 8.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizott- ságának S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi február hó 28-án tartott közgyűléséből.

37/4726. Olvastatott a vármegyei alispán, mint a szabályrendeleteket készítő bizottság el- nökének jelentése, melylyel a thatósági bizott- ság mult évi 170/6388. szám alatt hozott köz- gyűlési határozatára bemutatja a szabályrende- leteket alkotó bizottság által a borellenőrző bizottságok részére megalkotni rendelt szer- vezeti szabályzat és ügyrend tervezetét.

A vármegye törvényhatósági bizottsága a nm. m. kir. kereskedelemügyi minis- ter 1898. évi október hó 6-án 63349/VIII. szám alatt kelt intézvényével megküldött minta alapján a bor- ellenőrző bizottságok részére elkészített szervezeti szabályzatot és ügyrendet a járási főszolgabírák és S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu város utján kihirdettetni rendeli, a vármegye alispánját pe- dig felhívja, hogy a kihirdetést tartsa nyilván és a szabályrendeletet a kihirdetési bizonylatok beérkezése után jóváhagyás végett jelen hatá- rozattal nemkülönbén a beérkező kihirdetési bi- zonylatokkal, valamint az esetleg beadandó fel- lebbezésekkel együtt a kereskedelemügyi nm. minis- terhez terjessze fel.

Kmf.

Jegyzette és kiadta:

Dókus Gyula,
főjegyző.

37/4726.

A Zemplén-vármegyében alakított borellenőrző bi- zottságok szervezeti szabályai és ügyrendje.

(2. Folytatás és vége.)

10. §. A feljelentésnél, valamint általában mindenkor kellő óvatossággal és tapintatossággal kell a bizottságnak, valamint az egyes bi- zottsági tagoknak eljárniok, egyrészt azért, hogy a gyanúsított egyének az ellenők tervezett eljá- rásnak nesztét ne vegyék s azt meg ne hiúsít-

*) Említett hivatalokban, úgyszintén a t. vármegye köz- igazgatóságban, mint lapunk szerkesztőségében is az érdeklődők átolvashatják és tanulmányozhatják. Szerk.
**) Épp úgy, mint fentebb. Szerk.

hassák, de másrészt azért is, hogy alaptalanul senki se gyanúsítsák.

Ezért a megbízás attól a bizottsági tagtól a ki alaptalan feljelentéseket ismételt tesz, bármikor megvonható s helyébe a szerint, a mint kinevezés vagy választás útján jutott a bizottsági tagsághoz, a három évi időszak (1. a 3. §-t) még hátralévő részére új tag nevezendő ki, illetőleg választandó.

11. §. Az 1893. XXIII. t.-c. végrehajtása tárgyában 1897. évi 53850. szám alatt kiadott kereskedelemügyi ministeri rendelet 34. §-a értelmében, a borellenőrző bizottság, illetőleg ennek elnöke, vagy helyettese által tett feljelentés alapján az illetékes I-ső foku hatóság — a nélkül, hogy a feljelentésre okot szolgáltató körül ményeknek s a gyanu alaposágának előzetes mérlegelésére bocsátkoznék, köteles azonnal mielőtt a feljelentés megtörtént, a kihágási eljárást a gyanúsított fél ellen megindítani.

12. §. Ha borellenőrző bizottság vagy annak bármely tagja a hatóság által a gyanúsított fél pinejében, elárúsító, vagy más helyiségekben foganatosítandó helyszíni szemlénél vagy a későbbi tárgyalásoknál jelen kíván lenni, ezt a hatóság meg nem tagadhatja.

Ily esetben — az előző §-ban említett végrehajtási rendelet 34. §-a értelmében köteles a hatóság a bizottságot vagy az illető a bizottsági tagot a helyszíni szemle, illetőleg a tárgyalás megtartásának idejéről előzetesen értesíteni, köteles, továbbá a hatóság a szemle megtartásánál, valamint a későbbi eljárás folyamán is mindig tekintetbe venni azokat a körülményeket, a melyek figyelmét a bizottság vagy egyes bizottsági tag felhívja. Így különösen a gyanúsított boraiból eszközözendő mintavétel alkalmából azokból a hordókból, vagy más edényekből, a melyeket, mint gyanúsokat a borellenőrző bizottság, vagy annak egyik tagja megjelöl, az eljáró hatósági közeg minden esetben köteles mintát venni (az előírt mennyiségben t. i. minden egyes fajta borból 4—4 fél literes palackban.)

13. §. Ugyancsak az említett végrehajtási rendelet szerint az I. II. és III. foku ítéletek az illetékes borellenőrző bizottsággal, mint az 1893. XXIII. t.-cikkbe ütköző kihágások által jogaikban sértett érdekör állandó képviselőjével, írásban minden esetben közlendők, tehát akkor is, ha az eljárás nem a bizottságnak, illetőleg a bizottság elnökének vagy helyettesének feljelentése alapján tétetett folyamatba.

14. §. Arra az esetre, ha a bizottság az I. vagy II. foku ítéletet nem tartaná elég szigorúnak, joga van a bizottságnak, illetőleg a bizottság elnökének, vagy helyettesének az ellen — a szabályszerű három napi határidő alatt a II. foku hatósághoz fellebbezni.

A bortörvénybe s annak végrehajtási rendelethez ütköző kihágások eseteiben való eljárásra és az ítélethozatalra az 1880. évi XXXVII. t.-cikkben és az ennek alapján az 1880. évi augusztus hó 17-én 38547. szám alatt kiadott belügyministeri rendeletben megnevezett közigazgatási hatóságok illetékesek, u. m.:

I-ső foku hatóságok:

- a) községekben a főszolgabíró vagy az erre felhatalmazott szolgabíró;
- b) városokban a rendőrkapitány, vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselő;
- c) Budapest mindenik kerületében az illető kerületi kapitány.

II-od foku hatóságok:

- a) a vármegyékben az alispán;
- b) törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács;
- c) Budapesten a főkapitány.

III-ad foku hatóság:

a m. kir. belügyminister.

Két egybehangzó ítélet ellen is van fellebbezésnek helye. (Lásd: 1893. XXIII. t. c. 7. §.)

A fellebbezést indokolni nem szükséges, hanem elegendő, ha a bizottság elnöke vagy helyettese az ítélet kézbesítésétől számított 3 napi fellebbezési határidő alatt egyszerűen bejelenti, hogy az ítélet ellen fellebbez.

15. §. Minden borellenőrző bizottság tartozik a tvhatóság első tisztviselőjének évenként január hónapban írásbeli jelentést tenni a bizottság előző évi működéséről s e jelentésben a bizottságnak a bortörvény sikeres végrehajtása céljából szükséges javaslati is megteendők.

Kelt t. Zemplén-vármegye tvhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben. 1900. február hó 28-án tartott közgyűlésében.

Jegyzette tb. főjegyző, kiadta:

Dókus Gyula, főjegyző.

6841/900. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 főszolgabírónak és S.-A.-Ujhely rendtan. város polgármesterének.

Kérdőzöknek és sertéseknek Magyarországból és Horvát-Szlavonországból Ausztriába való bevitel tekintetében folyó évi március hó 23-án érvénybe lépett intézkedéseket tartalmazó

405. számú Allategészségügyi Értesítő* kihirdetés és a marhalevel-kezelők és kirendelt szak-
megjegyzéssel adom ki, hogy ezen rendelet a folyó évi március hó 25-én megjelent „Földmívelésügyi Értesítő”-ben is közöltetett.

Jelen rendelettel a folyó évi február hó 15-én 15086. szám alatt kiadott körrendelet hatályát veszti.

S.-A.-Ujhely, 1900. évi márc. 29.

Alispán h.:

Dókus Gyula, főjegyző.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1900. évi február hó 28-án tartott közgyűléséből.

101/3899. Olvastattam a földmívelésügyi m. kir. minister ónagyméltóságának 96972/99. sz. intézvénye melylyel a faiskolákról és fásításról mult évi szeptember 19-én 480/29390. szám alatt alkotott vármegyei szabályrendeletet jóvá hagyja.

Tudomásul vétetvén az eredeti záradékolt példány a levéltárba elhelyeztetni, másolatban a „Zemplén” hivatalos lapban kihirdettetni és mihez tartás végett az alispánnak, vármegyei jegyzők, főjegyző, alügyész, S.-A.-Ujhely polgármestere, főszolgabírónak, vármegyei gazdasági egyesület s Bezeredy Pál a földmívelésügyi m. kir. minister ónagyméltósága által a selyem tenyésztés emelése céljából kiküldött meghatalmazottnak kiadatni, illetve megküldetni rendeltetik.

Kmft.

Jegyzette:

Bernáth Aladár,

IV. aljegyző.

Kiadta:

Dókus Gyula,

főjegyző.

101/3899.

Szabályrendelet a faiskolákról és fásításokról.

I. A községi faiskolákról.

1. §. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.-c. 43 §-a értelmében minden nagy község és rendezett tanácsú város köteles a jelen szabályrendelet hatályba léptét követő egy év alatt legalább (1200—1600) □ öl — minden kis község a melynek lakossága 300-at meg nem halad, legalább 400 □ öl, — egyébként pedig legalább 800 □ öl területen az alábbi határozmányok szerint berendezendő és fenntartandó faiskolát létesíteni.

A mennyiben a tagosítás alkalmával kihatott községi faiskolai területek nagysága a feotti határozmányoknak talajuk, fekvésük a faiskola céljainak meg nem felelő volna, a községek kötelesek megfelelő területek megszerzéséről a jelen szabályrendelet hatályba léptétől számított egy év alatt gondoskodni.

A faiskola létesítése és fenntartása alól az 1894. XII. t.-c. 43 §-a értelmében felmentetnek a következő községek:

A tokaji járásban: Bodrog-Sára, a nagymihályi járásban: Kácsánd, Lask, Füzessér, Nézpest; a gálszécsi járásban: Bosnyicza, Szilvás-Ujfalu, Kozma, Tarnóka, Dargó, Kis-Ruszk, Kis-Azar, Egres, Kereplye, Techna; a bodrogközi járásban: Kis-Ujlak, B.-Vécs, Rad, Szt. Mária, Pálköldé. Alsó-Bereczki, Felső-Bereczki, B.-Szög, Leányvár.

A s.-a.-ujhelyi járás: Csarnahó, Kis-Bári, Nagy-Bári, Csörgő, Kis-Toronya, Borsi, Makkos-Hotyka, Széphalom, Mátyásháza, Szőlőske, továbbá a szintén járás községei, miután éghajlati viszonyai sziklás talaja a fatenyésztésre alkalmatlan, a varannói, homonnai, sztrópkói járás összes községei a nép szegény voltára való tekintettel egyelőre szintén felmentetnek, az esetleges változó anyagi viszonyok esetén azonban ezen járasok községei a faiskola tartására később kötelezendők lesznek.

Ugyancsak az idézett törvény szakasz értelmében megengedtetik, hogy a faiskola létesítése és fenntartása tekintetében

a nagymihályi járásban Máleza község Márk községgel

a gálszécsi járásban Hoor község Tussa és Ujfalu községgel, Véese község Gerenda községgel, Gálszécs község Kohány és Zebegnyő községgel

a bodrogközi járásban Szinyér község Zétény községgel, Boly község Véke községgel

A szerencsi járásban Szerencs község Ond községgel, Tállya község Rátka és Golop községgel, Bekecs község Legyes-Bénye községgel, Sóstófalva község Csanásos községgel, Kis-Csécs község Girincs községgel, Berzék község Hidvég községgel szövetkeztessék.

2. §. Az 1894. XII. t.-c. 46. §-a értelmében a községi faiskolákban tenyésztendő gyü-

* Vészes területeknek jeleztetnek vármegyénkől: a) ragadós száj- és körömfájás uralgása miatt: a bodrogközi járásban: Bély. b) Sertesvész uralgása miatt: a bodrogközi járásban: Láca; a gálszécsi járásban: Hoor, Kohány, Szécs-Keresztur, Szécs-Polyánka; a nagymihályi járásban: Lazony; a satoralja-ujhelyi járásban: József-falva, Sárospatak, Trauczonfalva, Zemplén; a szerencsi járásban: Hernád-Németi, Mező-Zombor, Monok, Rátka; a tokaji járásban: Bodrog-Olaszi, Vámos-Ujfalu; a varannói járásban: Csákyó. Szerk.

mölcs fajtákat a következők állapítottak meg: a szinnai, homonnai, sztrópkói járasokban kizárólagosan csontárok, a többi járásban vegyes gyümölcs tenyésztendő.

A szinnai, homonnai, sztrópkói járasokban levő faiskolákban területük 1/3-án gyümölcs, 2/3-án pedig a közutak befásítására, a többi járásban levő faiskolákban 1/2 gyümölcs 1/2 pedig közutak befásítására, viz mosások, futó homok területek megkötésére alkalmas fák tenyésztendő.

A selyem tenyésztési felügyelőség által megjelölendő községekben a faiskola 2/3 részében mindaddig a míg a selyem tenyésztés céljaira elegendő szederfa nincs kizárólag szederfa tenyésztendő.

A bodrogközi, s.-a.-ujhelyi, tokaji és szerencsi járasokban a faiskola befásításra meghatározott hányadának 1/4 része kosárfűz tenyésztésre használandó fel.

3. §. A faiskolák részletes üzemtervét a 2. §-ban foglalt határozmányok valamint az 1894. XII. t.-c. 47 §-ának szemmel tartásával, minden kis és nagy községi előjáróság köteles a jelen szabályrendelet hatályba léptét követő egy év alatt elkészíteni s átvizsgálás végett a járási főszolgabíró útján a járási mezőgazdasági bizottság elé terjeszteni.

(Folytatjuk.)

21/900. eln.sz. A bodrogközi j. főszolgabírójától.

Pályázati hirdetés.

K.-Helmec nagyközség közgyámi állása, lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot nyitok.

Evi javadalmazása 120 korona és a szabályrendeletileg megállapított átalánydíjak.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy kérvényeiket hozzám a f. évi ápril. hó 15-ig adják be.

K.-Helmec, 1900. március 31-én.

Izsépy h. főszolgabíró.

1768 I. 1900. A bodrogközi járás főszolgabírójától.

Körövény.

Folyó évi március hó 21-én Jakovszki Mihály kereknyei lakos kárára 1 db. 3 éves pej kanca-csikó, homlokán csillag, két hátulsó lába kesely, a csapi országos vásáron elszökött, s állítólag a Bodrogköz felé futván, feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálása esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

Kir.-Helmec, 1900. március 23.

Bajusz Andor, szolgabíró.

Heti naptár.

Vasárnap,	április 8. Virág vasárnap.
Hétfőn,	április 9. Dömötör.
Kedden,	április 10. Ezekiel.
Szerdán,	április 11. Leo.
Csütörtökön,	április 12. Nagyesütörtök.
Pénteken,	április 13. Nagypéntek.
Szombaton,	április 14. Nagyszombat.

A szerkesztő postaja.

U. E. urnak — Sztrópkó. Beérkezett. Eltettük az „Akk” közlendői sorába. Hanem kérjük hozzá azt a cirillbetűsítést is, mert nekünk olyan típusaink nincsenek. A képet, engedelmével, tartogatjuk a jövő év alkalmára.

K. urnak — Ungvár. Jönni fognak — csak tessék türelemmel várni.

Ella. Ebből a számból kiszorult, de bele illik az a husvéti számba is.

Sárospataki óváció, Névtelenül érkezvén nem használhattuk.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Énlert Gyula.

Hirdetések.

A legjobb szájviz

mely Oppolzer udv. tanácsos, Schnitzler Kainzbauer s több más híres tanárok által már 50 év óta ajánlva van az

ANATHERIN SZÁJVIZ.

Készítője Dr. J. G. Popp cs. és kir. udvari fogorvos BÉCSBEN.

Meglepő ezen szájviznek hatása mindennemű száj és fogfájás, továbbá kellemetlen szagú kilégzés ellen, erősíti a fogakat s a foghúst a leghosszabb életkorig.

Minden családnál	Ara egy nagyobb üveg szájviznek 1.40
	» » közép üveg szájviznek 1.-
	» » kis üveg szájviznek 50
	» » doboz fogpornak 63
	» » üvegdoboz fogpépnek 70
	» » papirdoboz fogpépnek 35
	» » doboz fogtömőnek (plomb) 1.-
	» » db. növény szappannak (bőrtisztítólanság ellen) 30

Kapható minden gyógyszerész és gyógyszerkereskedésben.

S.-A.-Ujhelyben: Kincsesy Péter gyógyszerésztárbán.

Csak akkor valódi, ha a rajlott oldalú üvegen rajta van a két színű papír arany nyomással és saját cégem megjelölésével.

Kinek piszkos a sárga cipője!!
az vegye az Eifried-féle sárga cipő
folttisztító olajat.

Egyszerű bedörzsölés után kiveszi a
fekete foltokat és puhítja a bőrt.
Egyedüli raktár: **Nagy Ferencz**
S.-A.-Ujhely, Kis-piacz.

Van szerencsém a t. cz. gazda-
közönség szives tudomására hozni,
hogy olmozott arankamentes ló-
herével jutányos áron szolgál-
hatunk.

Reichard Mór és Fia.

306/1900. szám.

Hirdetmény.

Erdőbénye nagyközség elöljárósága a köz-
ségi képviselő-testületnek f. év jan. 18-án kelt
1/1900. kgy., illetve febr. 28-án kelt 2/1900. kgy.
számu határozata alapján közhírré teszi, hogy
az Erdőbénye község határában gyakorlandó
vadászati jog 1900. évi augusztus hó 15-től kezd-
ődőleg a jelenlegi bérlő lemondása folytán a
még hátralévő öt egymásután következő évre
nyilvános árverés útján bérbe adatik.

A bérbeadási árverés **1900. évi május hó
12-én** délelőtt 10 órakor Erdőbényén a község
házánál tartatik meg.

Kikiáltási ár 214 korona.

A haszonbér évről-évre a vadászati évad
elején egy összegben fizetendő.

A község határában lévő szőlők és parlag
szőlőterületek a vadászterületből kivételnek és a
vadászattól tilalmaztatnak.

Jelen hirdetmény a járás községeiben
leendő köröztetés végett a tokaji főszolgabíró
urhoz beterjesztettetik s egyszersmind a „Zem-
plén” című hivatalos lapban is meghirdettni
határozatlik.

Erdőbényén, 1900. április 1-én.

Füzesséry Péter,
körjegyző.

Szilágyi József,
bíró

501/1900. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólított bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t. cz. 102.
§-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VIII.
X. kerületi kir. járásbíró 1899. évi Sp. 1478/3. számu vég-
zése következtében Dr. Gleichman Lajos budapesti ügyvéd által
képviselet Halász Miklós budapesti lakos javára Pápai Pál
homonnai lakos alperes ellen 136 forint 65 kr. s jár. erejéig
1899. évi szeptember hó 22-én foganatosított kielégítési vég-
rehajtás útján lefoglalt és 390 frtra becsült következő ingósá-
gok, u. m. 2 drb. ló, egy bricska és egy Wertheim-féle vas-
szekrény nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a homonnai kir. járásbíró 1899.
évi V. 524/4. számu végzése folytán 136 frt 65 kr. tőkeköve-
telés, ennek 1899. évi január hó 1. napjától járó 5¹/₁₀ kamatai,
és eddig összesen 48 forint 65 krajczárban bíróság már
megállapított költségek erejéig Homonnán végrehajtást szen-
vedő lakásán leendő eszközökre **1900. évi április
hó 12-ik** napjának d. u. 5 órája határidőül kituzetik
és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107.
és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet
igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le
és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna,
ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

Kelt Homonnán, 1900. évi április hó 4-én.

Tomory kir. bir. végrehajtó.

A legényei körjegyzőségtől.

555/1900. kj. sz.

Alólított körjegyző közhírré teszi, mi-
szerint a legényei körjegyzőséghez tartozó
alább nevezett községek vadászati joga
nyilvános árverés útján még pedig:
Legényén f. évi április hó 18-án d. e. 9
Mihályiban " " " " " d. e. 11
Lasztócson " " " " " d. u. 3
Kis-Kázmérban " " " " " 19-én d. e. 9
N.-Kázmérban " " " " " d. e. 11
Bistén " " " " " d. u. 3
órákor, mindenütt a községi bíró házában,
bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek alólított kör-
jegyző irodájában a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Kelt Nagy-Kázmér, 1900. április 4-én.

Kovács Ödön,
körjegyző.

Gazdaszony kerestetik!

S.-A.-Ujhelyhez közel fekvő község-
ben, egy középkorú nő, — ki egy kisebb
háztartást önállóan vezetne és a főzésben
is kellő jártassággal bír — gazdaszonynak
kerestetik. — Fizetés egyezség szerint.
Bővebb felvilágosítás szerezhető a
kiadóhivatalban.

Tk. 4131/1899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbíró mint telekkönyvi ható-
ság közhírré teszi, hogy Zemlénmegye betegápolási alapja
végrehajtónak Vaszi Imréné szül. Verner Mária végre-
hajtást szenvedett elleni 13 forint 42 kr. tőkekövetelés és
járuléka iránti ügyében a kir.-helmecei kir. járásbíró mint
telekkönyvi hatóság területén lévő Lelesz község határában
fekvő a leleszi 311. sz. tjkvben (158—160.) hr. sz. 87. ö. i.
számu házasságából 1/10-od részben adós Vaszi Imréné
szül. Verner Mária, 1/10-od részben nem adós Haraszi Paszter-
niczki Mária, 1/10-od részben nem adós Haraszi Paszter-
niczki József, 1/10-od részben nem adós Haraszi Paszter-
niczki Erzsébet, 1/10-od részben nem adós kisk. Haraszi Paszter-
niczki István, 1/10-od részben nem adós kisk. Haraszi Paszter-
niczki Imre, 1/10-od részben nem adós kisk. Haraszi Paszter-
niczki Borbála, 1/10-od részben nem adós kisk. Haraszi Paszter-
niczki Teréz, 1/10-od részben nem adós kisk. Haraszi Paszter-
niczki Anna, 1/10-od részben nem adós Vaszi Imre birtokilletőségére
az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a alapján 498 frtban ezennel
megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a
fentebb megjelölt ingatlan az **1900. évi május hó 3-ik**
napjának délelőtt 10 órakor Lelesz község házában megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól
is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási
árának 10%-át készpénzben, vagy másfélszeres értékű óvadék-
képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az
1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bíroságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbíró mint telek-
könyvi hatóságnál 1899. évi december hó 31. napján.

Dancs György, kir. aljbíró.

Tk. 4015/1899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbíró mint telekkönyvi ható-
ság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Kiss
János és társai végrehajtást szenvedő elleni 142 frt 25¹/₂ kr.
tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kir.-
helmecei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén
levő Agárd község határában fekvő és az agárdi 111. sz. tjkv-
ben 393, 412, 588—599. hr. sz. alatt foglalt ingatlanoknak
B. 4. sorszám alatt Kiss János és Kiss Veronika férjhez
Kajibás Jánosné birtokilletőségeire 317 forintban; az agárdi
421. sz. tjkvben 160. hr. sz. szám alatt foglalt és Kajibás
Julianna, özv. Nemes Károlyné nevében álló házasság belsegére
174 frtban; az agárdi 111. sz. tjkvből nyílt 500. sz. tjkvben
319, 321. hr. szám alatt foglalt ingatlanból B. 2. 3. 4. 5. sor-
szám alatt Kiss János, Kiss Veronika férj. Kajibás Jánosné,
Kajibás Ferencz és Kajibás Julianna férj. Palkó Józsefné
birtokilletőségeire 83 frtban; az agárdi 111. sz. tjkvből nyílt
az 501. sz. tjkvben 236. hr. sz. alatt foglalt ingatlanból Kiss
János jogutódja Kajibás Ferencz és Kajibás Julianna, Palkó
Józsefné és Kiss Veronika férj. Kajibás Jánosné birtokillető-
segeire 58 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron az
árverést elrendelte és hogy a fentebb jelzett ingatlan az **1900.
évi április hó 26-ik** napján délelőtt 10 órakor Agárd
község házában megtartandó nyilvános árverésen a megáll-
apított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási
árának 10%-át készpénzben, vagy másfélszeres értékű óvadék-
képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az
1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bíroságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi
hatóságnál 1899. december hó 9-én.

Dancs György, kir. aljbíró.

Keztyü- és kötszer-üzlet megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű
közönséget, hogy a főtéren, a Rákóczyl
és Kazinczy-utca sarkán, a Róth Bernáth-
féle házban egy

Keztyü- és kötszer-üzletet

nyitottam. Ajánlom **saját készítményű**
férfi-, női és katona-keztyűimet; továbbá
dus választéku raktáramat sérvektőkben
nadrág- és hastartókban, irigateurőkben,
szarvasbőr- és gummi áru különlgessé-
gekben.

Keztyűket tisztításra és javításra el
vállalok.

Vidéki megrendeléseket pontosan esz-
közlök.

Számos látogatást kérve maradtam

tisztelettel:

Lukács István,
keztyűs és kötszerész.

Tk. 5506/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbíró mint telekkönyvi ható-
ság közhírré teszi, hogy Takács Ferencz végrehajtónak ifju
Takács János végrehajtást szenvedett elleni 128 kor. 22 fillér
tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a kir.-helmecei kir.
járásbíró mint tkvi hatóság területén lévő a Vajdáciska
község határában fekvő és a vajdáciskai 139. sz. tjkvben 18.
hr. szám alatt foglalt és végrehajtást szenvedett ifj. Takács
János kinek neje Fedor Julianna nevében álló házasság belsegére a
C. 1. C. 2. sorszám alatt Bodnár János és neje Balog Erzsébet
javára bekebelezett szolgálmi jog épentartásával 974 koroná-
ban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte,
és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1900. évi május
hó 9-ik** napjának délelötti 11 órakor a Vajdáciska község
házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiki-
áltási áron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási
árának 10%-át készpénzben, vagy másfélszeres értékű óvadék-
képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az
1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bíroságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbíró mint telek-
könyvi hatóságnál 1900. évi február hó 16-án.

Dancs György, kir. aljbíró.

Tk. 259/1900. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbíró mint telekkönyvi ható-
ság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak
Balla Menyhért és társai végrehajtást szenvedett elleni 304 kor.
24 fillér tőkekövetelés és jár. iránti ügyében a kir.-helmecei
kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén lévő Kis-
Czigánd község határában fekvő a kis-czigándi 202. sz. tjkv-
ben 747—748. hr. sz. alatt foglalt és végrehajtást szenvedett
Balla József, Balla Menyhért, Balla Eszter és végrehajtást
szenvedett Balla Károly jogutódai Toháti Timári István nevében
álló 25. ö. i. sz. házasság belsegére 320 koronában és a kis-
czigándi 420. sz. tjkvben 260, 954, 1265, (1531—1552), hr.
sz. a. foglalt és végrehajtást szenvedett kiskoru Balla Meny-
hért, Balla Eszter, Balla Károly, valamint Balla József és Balla
Károly jogutódja Toháti Timári István nevében álló ingatlanokra
370 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést
elrendelte és hogy a fentebb jelzett ingatlan az **1900. évi
április hó 27-ik** napjának délelött 11 órakor Kis-Czigánd
község házában megtartandó nyilvános árverésen a megáll-
apított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási
árának 10%-át készpénzben, vagy másfél annyi értékű óvadék-
képesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni
vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bíroságnál történt elhelyezéséről kiállított szaalyyszerű
elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbíró mint telek-
könyvi hatóságnál 1900. évi február hó 20-án.

Dancs György, kir. aljbíró.

183/1900. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102.
§-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci
kir. járásbíró 1899. évi Sp. 1034/5. számu végzése kö-
vetkeztében Dr. Hercz Ödön ügyvéd által képviselet Békefi
Andor javára Szankay Béla ellen 294 korona 48 fillér s jár.
erejéig 1900. évi február hó 24-én foganatosított kielégítési
végrehajtás útján le és felülfoglalt és 880 koronára becsült kö-
vetkező ingóságok, u. m. 2 kocsi, 1 szekér és 1 cséplőgép
nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a tokaji kir. jbróság 1900. évi V.
57/2. számu végzése folytán 294 korona 48 fillér tőkeköve-
telés ennek 1899. évi szeptember hó 16. napjától járó 5¹/₁₀
kamatai, és eddig összesen 174 kor. 62 fillérben bíróság már
megállapított költségek erejéig B.-Olasziban Szankay Béla
lakásán leendő eszközökre **1900. évi április hó
19. napjának d. u. 3 órája** határidőül kituzetik
és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és
108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérő-
nek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le
és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna,
ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek
javára is foganatosíthatni fog.

Kelt Tokajban, 1900. évi március hó 27-én.

Faragó József,
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 480/1900. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság
közhírré teszi, hogy a Dick Teréz végrehajtónak Resovszki
Lajosné, Grósz Mina végrehajtást szenvedő elleni 600 korona
tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a tokaji
kir. járásbíró területén lévő Tolcsva község határában
fekvő a tolcsvai 299. számu tjkvben foglalt: 1. 436. hr. és
312. ö. i. számu ház, udvar és kertre, valamint 2/912. rész
közös legelő illetőségre és pedig az 1881. LX. t. cz. 156. §-a
alappán ugy a végrehajtást szenvedő 1/4 rész, valamint a
Löwinger Sámuelné szül. Grósz Róza, Reisman Mórné, Grósz
Kati, kisk. Grósz Ottilia, Vilmos, Szeréna és Móriscz, továbbá
Haberman Tóbiásné, Grósz Sáli végrehajtáson kívül állók
összesen 3/4 jutalékára tehát az egész ingatlanra a Grósz Bern-
át javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben tartása
mellett 844 korona; b) az 1768. hr. sz. ingatlanból a végre-
hajtást szenvedett 1/4 rész jutalékára Grósz Bernát haszon-
élvezeti jogának épségben tartásával 152 koronában ezennel
megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte, és hogy
a fentebb megjelölt ingatlan az **1900. évi április hó
30-ik** napjának d. e. 10 órakor Tolcsva község házában
megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron
alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-
tási árának 10%-át vagyis 84 kor. 40 fill. és 15 kor. 20 fill.
készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfo-
lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333.
sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bíroságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt átsszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró mint telekkönyvi
hatóságnál 1900. évi február hó 10-én.

Plathy, kir. jbró

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 fnt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

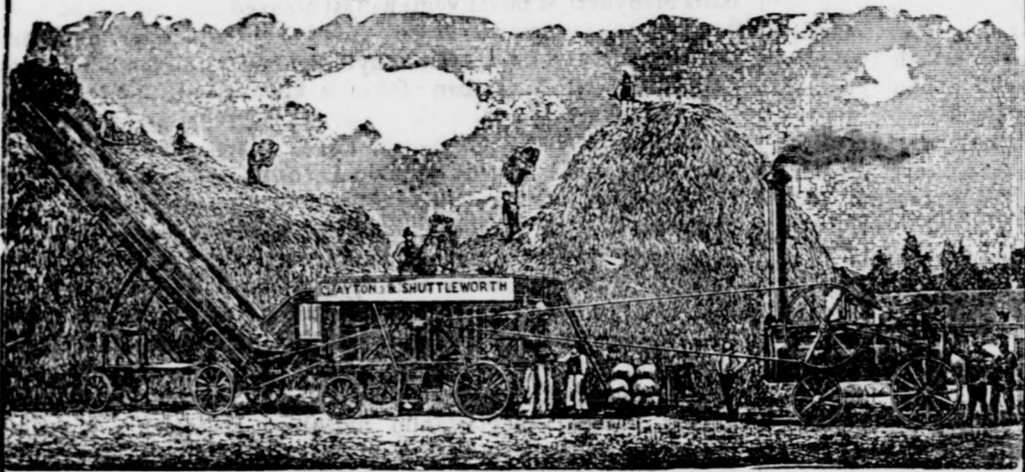
Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerős, szalmakaszalók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

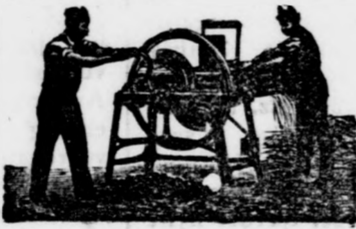
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrő-malmok, egytetemes acéll-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Házi asszonyok figyelmébe

ajánlom

kitünően kezelt hentes áruimat u. m.:

Naponta friss olvasztott szalonna zsír kilója	1 kor. 12 fill.
Fehér sós szalonna	1 kor. — fill.
Paprikás (pörkölt)	1 kor. 36 fill.
Füstölt	1 kor. 12 fill.
Füstölt kolbász	1 kor. 50 fill.
Füstölt kolbász száraz	2 kor. 40 fill.
Páczolt sonka csonttal	1 kor. 36 fill.
Páczolt sonka csont nélkül	1 kor. 44 fill.

Pontos és gyors kiszolgálát.

Megrendelések posta-távirda útján intézendők

Sürgönyezim *Karner J.*

KARNER JÓZSEF,

hentes üzletébe Nyiregyházán.

Józan, jó bizonyítvánnyal bíró

gépész-kovács

gőzmalomnál, gazdaságban azonnal alkalmazást kap Hol? megmondja a kiadó

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Tk. 2293/1900. szám.

Hirdetmény.

Orosz-Patak község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelettel képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban foganatosítottatik.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi április hó 24-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1) Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t. cz. 5. 6. 7. és 9.§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létre jöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton, nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

3) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg beje-

gyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatósága Homonnán, 1900. évi március hó 22-én.

Dr. Oláh, kir. albíró.

Szagtalan és nyomban száradó.

Törvényileg védve!

Veritabl Lauque Christoph

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt a használatának, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadó száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerültesse. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörölhető, anélkül hogy elvonná a fényt. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymáz, sárgasbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj festék fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betűd minden színt. A régi mázolás stb; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen) új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fűdi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet méter. (két közép nagyságú szobára való) 5 fnt 30 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék vigyázni a csomag s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 250 éve létező gyármányt sokfelé utánozzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénymáz feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.

Kapható **S.-A.-Ujhelyben**: Malátsik György és Bilanovits István fűszerkereskedésekben.

Nemes Dr. Trnkóczy Ottó-féle

Kraft Bitter likőr

csupán illatos füvekből készült.

Melegíti és erősíti a testet, fokozza az étvágyat és az emésztést.

AJÁNLJA:

BILANOVITS ISTVÁN

fűszer-, csemege-, bor-, húсарuk és vadas-kereskedése

S.-A.-UJHELY.

Legjobb a Kőbányai polgári söröződe SÖRE,

melyből raktárt és palaczkozást a Rákóczi-utca „Hungária” szálloda pincze helyiségében rendeztem be. Majdnem minden koreszmában és üzletben kapható.

Maláta barátság is raktáron van.

Rübner Herman

a Polgári söröző r. t. főraktáros.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű
Gőzkazánokat,
Szesz- és víz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kadákat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat
legszolidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje
KASSÁN.

!! Eladó !!

a miniszteri szokvány szabályzatok betartása mellett 800,000 I. oszt. **szavatolt fajtisza**, ojtáshoz válogatott **Rip. Portalis** ezrenként 7 frttal, II. oszt. 3 frt. **Solonis és Rup. Monticola** ezre 8 frt, II. oszt. 4 frt. Gyökerek I. oszt. 18 frt, II. oszt. 10 frt. Európai simák és gyökerek olesón.

Agrárkölcsonit igénybevevők és szőlőtelepítők

figyelmébe ajánlom szokomin. gyök. fásajtványaimat (hólyagos **Furmint**, mézes **Olasz rizling**, Mustos, Muskotályok, Chasselások stb. stb.) **Csemegék és különlegességek** (lugasnak és gyűjteménynek) 175 fajban olesón.

Őszi barack fajtványok darabja 20 kr., száza 18 frt. Kik e lapra hivatkoznak, a legmesszebbmenő árkedvezményben részesülnek. Hitelképes egyének részletfizetésre is. — Saját termésű **bor** 14-20 kr.

„Milleniumfelep“ Nagyösz.

Igen sok külföldi **francia, angol és német** szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére **gyótró bajok** és kellemetlen **betegségek** ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a **legczészerűbb és legjobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz“, Budapest, VI. Váci-körút 17 szám.

Hárslevelű és Furmint

gyök. fás párosított szőlőajtványok
130-145 frtig
portális és monticolán.

Gyönyörű **Portális** és **Rupestris-Monticola**
(Francia eredetű)

gyökeresek 10-18 frtig.
Két éves csemege ojtványok remek nagy gyökérrel 120 frt.

E L E K Á R P Á D - n á l

Sajó-Szent-Péter.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védőjeggyel valódi.

LONDON, Chief Office S. W. 48 Brixton Road.

Főraktárak: Burmann, Angol India, Agen, Zágráb, Algier, Amsterdam, H. Sanders, Rokin S. Basel, Sat. János gyógtár, W. Kratz, Belgrad, Nikola A. Delini, gyógtár Mihály fejedelemhez, Kézponti raktár Szerbia részére.

Berlin, C. Bologna, Bruxelles, Pharmacie Ch. Delacré & Co. Budapest, Tok J. Dr. Egger L. és J. Cairo.

Cöln a. Rh., Noris, Debreccen, Eich, Luxemburg, Schmidt P. gyógsz.

Issigee, Dordogne, Kopenhága, fabrikán tartma. Milánó, A. Bortoloni, Malmö, Sevrige, Apot. Lejonet. Nantes, Pharmacie C. Fredet, Nápoly, Palermo.

Páris, Pharmacie française, 1 & 3, Place de la République, Pharmacie Daprey, 11, Rue des francs Bourgeois.

Prága, Róma, Corso, Agenzia del Policlinico.

Roubaix, Pharmacie F. Gorraeth, Sarajewo, Szeged, Temesvár, Triest, Velence, Vienne, Záhich.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védőjeggyel valódi.

57474

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált) az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az ollalt látható **zöld**, a törvényszéknél bejegyzett „apáca“-védőjeggyel van ellátva. Földművelhetetlen szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbáivég bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés **csak** előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik) utólérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatású. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, ujjában pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatású mindentéle seb gyuladásánál.

Próbátégy bérmentve 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen, ugynevezett hazi kenőcsöket s más effekteket.

Cim: **A. Thierry**, gyógszertár és gyár a Védőangyalhoz, Pregrada, Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használni a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

Az Angyaldombi szőlőajtvány telep kezelőségénél

Zomba (Tolna m.)

eladó még ca 250 ezer ritka szép, jól összefort szokványoszerű gyökere, fás és zöld ojtvány:

u. m. Bakator, Mustos fehér, Ol. rizling, Arramon, Alie bousehe, Kadarka, Csasl. blanc, Chasl. rouge Rip. portalis alanyon **100-105 frtig**, 50 ezer **furmint portalison 115 frt**, Rup. monticol, Arramon Rupest, Gamay couder és Rup. mettalica alanyon **105-115 frtig**; 15 ezer **furmint Rup. monticolán 120 frt**, ca 50 a legfinomabb Chasla, Muskotály és csemege faj ojtvány u. m. Muse. alexandr., M. bordelle, M. passatuti, M. ottonel, M. hamburg blac, M. frontignon rouge, Made royal stb. száza **13-15 frtig**, ezre **120-125 forintig**.

100 ezer gyökere zöld ojtvány egyszerű párosítással mézes fehér, mustos fehér, ol. rizling ezre **100 frt**.

50 ezer zöld ojtvány egyszerű párosítással Bakator, Mustos fehér, Chasl. rouge, Járdoványi, ol. rizling, mézes fehér portalis alanyon **55 frt**, monticolán **65 frt**.

Fajtisza amerikai sima és gyök. vesszők u. m.:

	sima		gyök.		Százeezer drbon felüli megrendelésnél némi engedmény. Fajtisza gyökere és sima kiválóbb Rupestris Hybridek, külön-külön névvel ellátva.
	I.	II.	I.	II.	
Riparia selecta (portal) — — —	6	2	—	—	
„ portal gloir de Montp. — — —	6 1/2	3	12	8	
Rup. monticola — — — — —	9	5	18	12	
„ mettalic — — — — —	10	6	20	12	
„ Gamay couderce — — — —	10	5	18	12	
„ gron colmár — — — — —	10	5	18	12	
„ Arramon gausin — — — —	10	5	18	12	
Solonis — — — — —	9	5	18	12	

székéneggel fentartandó vagy homokszőlőknek **1 1/2 millió európai gyök. vesszőt**

u. m. Nemes kadarka 5 frt, 2 éves erős 7 frtban, Ol. rizling, Ezerjó ezre 8 frt. Mézes fehér, Rajnai rizling, Vörös veltelin, Zöld szylvani, Nagybürgundi, Oporto, Alie, bousehe, ezre 10 frt. Arramon, számtalan Muscat faj, mint Musc. croqu, Alexandr. Lunel, Frontignon rouge, D. Rob, Hogg Ferd, Lesseps, Passatuti, Chas. fajok nagy választékban **15-30 frtig**.

A legkiválóbb fehér, vörös kék, csemege, Chasselas és Muskotály borsfajokból ca 600 fajban sima vesszők.

Kimerítő árjegyzéket megkeresésekre alulírott által küldetik. A vesszők fajtiszaságáért jótállás, megrendelések az ár 1/2-vel fenti címre vagy a tulajdonoshoz

Willinger Márton,

Zomba (Tolna m.) intézőnök.

Az I. országos mezőgazdasági kiállításon a telep a legnagyobb collectioval 165 fajjal volt képviselve s az I-ső díjjal, nagy aranyéremmel, borai után a II-ik díjjal, ezüst éremmel lett kitüntetve.

Gózerőre berendezett vegyi ruhatisztító, mü-, selyem-, kelme- és szövet ruha-festő

üzletben elvállalok tisztításra: fejtetlen és fejtett báli-, utcai-, selyem-, plüsch-, szövet- és kreton ruhákat bármily dus diszítéssel. Továbbá uri- és női öltönyöket, báli szalon és frakk öltönyök tisztítását, bevasalását a legolcsóbb árak számítása mellett, ugyszintén fehér glaszé keztyüket.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és férfi ruhákat a volt eredeti színben vagy a legdivatosabb színekben. **Báli- és alkalmi ruha kívánatra 24 óra alatt tisztítatik.**

Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek. Nagy műhelyem gózerőre akképen van berendezve, hogy az időjárás és évszak a munkák kivételére befolyással nem bír és így a rendelések bármely időszakban tehát télen is átvétnek és pontosan elkészíttetnek.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban teljesítek.

Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam, mély tisztelettel:

Rakovszky Sándor,
vegyi tisztító és kelmefestő.

S.-A.-Ujhely, Beresényi-utca 45. szám (volt Sole-féle) saját házában a fogházzal átellenben.

Kézi munkák tisztító intézete.

A legnagyobb czipóraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman
ezelőtt

Özv. Rozsássy Lajosné
S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt” szálloda épületében.

Ajánlja nagy raktárát

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek czipő különlegességekben,
ugyszintén a legfinomabb uri- és női czuggos és fűzős

Sevro-czipőit.

Egyedüli raktára:
urak, hölgyek és gyermekek számára, a mai korban legszebb és legezelszerűbb viseletű

Triumph (Győzelmi) és Victoria czipőknek.

A legizlésesebb séta- és tánc-czipők minden színben. Elismert legjobb crémek és festékek Sevro és színes czipőkhöz.

A legolcsóbb árutól — a legfinomabb áruig.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyerem. legszerencsésebb esetben: **1.000.000 korona**

A nyeremények részletes leírása a következők:

Kézpénzben fizetendő.	Jutalom	Korona
1	1	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
783	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió **160,000** korona lesz kihuzva és az egész vállalat **állami felügyelet alatt áll.**

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolezad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 kor.
egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— kor.
egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— kor.
egy egész (1) „ 6.— „ 12.— kor.

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díj-talanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 14-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa
BANKHÁZ
BUDAPEST,
V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Rende ölavél levágando. **Török A. és Társa főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben } utánvételezni kérem. }
pos' autalványnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím. _____

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik közvényénel, csúznál, tagzaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; fő raktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégyegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Mint

legmegbízhatóbb,

és

legolcsóbb, friss

gazdasági, konyhakerti és virág

MAGVAK

beszerzési forrása

Malártsik György

fűszer-, csemege-, bor-, tea-, rum-, cognac-, festék-, ásványviz és mag kereskedése

S.-A.-UJHELY.